

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

GRUNDLAGD AF

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

Två dikter

af E. N. Söderberg.

SEDAN MYCKET länge tillbaka har denne diktares finstämda lyra klingat i Iduns spalter. Skalden, som numera också är hufvudredaktör af ett ansedt pressorgan — Örebro Dagblad — fyllde den 15 dennes 40 år, och det är af denna anledning vi här meddela ett par nya dikter af hans hand. De präglas af samma mjukhet och innerlighet, som hans vers alltid göra, och det är ett skäl till att önska diktares, som ännu står inom ungdomsrikets gränslinje, många rika arbetsår inom litteratur och press.

Som förr blir dig intet
mer...

Som förr blir dig intet mer
i detta växlingens rike.

Den fröjd, som du svinna ser,
föds ej på nytt till sin like,
men skall af dagar och år
förflyktigas likt en hägring
med allt, som skänkte din vår
dess doft och friskhet och fägring.

Hvar gång en vinter har flytt
för sol och för sunnanväder,
i ungdomens skrud på nytt
den gamla jorden sig kläder,
men ingen maj är så blid,
att helt den förskingra mäktar
ditt ve, när åldrandets tid
sin höstluft omkring dig fläktar.

Du känner din glädje bo
blott i hvad som var och blifver:
i minnenas svala ro,
i allt din längtan dig gifver.
Som fordom dock intet mer

dig blir i växlingens rike,
men bortom dess gräns det ler
förnyelser utan like.

Befrielsebudskap.

Som odlaren arla och särla
förbodar hvar gryende vår
att se i fåran en ärla,
hvars ankomst sommaren spår,

så ock hvar tår jag förväntar
mer trånsjukt än förr jag gjort
ett vårligt budskap, som gläntar
på blomningsmånadens port.

Mitt hjärta, som tyckt sig länge
förstummadt af köld och tvång,
trår, att hvar fiber sig stränge
till frigjordt strömmande säng.

Så bräck, o vårtid, och sia
med förebådareröst
en sommar, som skall befria
hvar bunden ton i mitt bröst!

Hilma Anderson.

DET ÄR nog icke utan skäl de moderna stockholmshemmen fått namn om sig att vara svårtillgängliga. Sällskapslifvet idkas ju till en väsentlig del ute på lokalerna och därutöver i helt slutna kotterier, och få äro väl de, som ha tid eller lust att reservera någon viss dag i veckan till att vara hemma för dem, som själfva icke något hem ha, och som skulle ha godt af att några timmar känna hemvärmen och hemfreden omkring sig.

Men ett sådant hem var det, som genom professorskan Hilma Andersons i dagarna timade bortgång nu blifvit upplöst. Om söndagseftermiddagarna lyste på vintrarna förmakslampan i våningen vid Stureparken redan på långt håll, och man visste då, att i soffan satt professorskan i sin svarta sidenklädning, redo att ta emot, vanligen med någon bok eller tidningsartikel af särskildt intresse eller något unikt gammalt manuskript, som hon letat fram för tillfället, bredvid sig för att ha något att roa sina gäster med, när de kommo. Kring henne samlades så för ett par timmar några unga manliga och kvinnliga släktingar, studiosi och yrkesarbetande, allesammans utan hem i Stockholm, det blef diskussion i en litterär eller dagsfråga, tant Hilma förde mest ordet, liflig, vaken och intresserad som hon ända in i sjuttioårsåldern, och med mycket utpräglade

åsikter. Hade någon af oss en afvikande mening, blef det en liten dispyt i all gemytlighet, hade vi något nytt att berätta om vårt arbete eller att läsa upp, var intresset värmande och hjärtligt och kritiken hofsam, och att få tala om sig själf och inhämta råd och omdömen gjorde nog så godt. Men helst hörde vi dock på tant Hilma, hon var full af anekdoter från gamla dagars Stockholm, hade sett och hört mycket, känt många framstående män och kvinnor, hade ett godt minne och berättade lifligt och fängslande. Man fick en föreställning om det gamla Stockholm, det gammaldags Bäckströmska ämbetsmannahemmet, där hon växte upp, där figurer sådana som J. L. Almquist och Jenny Lind skymtade, man hörde beskrivas hennes bror, skalden Edvard Bäckström, och Fredrika Bremer, man hörde anekdotvis om Svenska akademien och dess medlemmar från den tid då hennes make, professor Anderson, var en af de aderton, och i de senaste årens musikhistoria i Stockholm var den gamla professorskan, hedersledamoten af musikföreningen, ett levande lexikon. Man behöfde heller aldrig be förgäfvat att få vara med om en musikstund, professorskan, som förr haft en vacker och skolad röst och uppträdt på Harmoniska sällskapets konserter, var nu en förträfflig ackompanjatriss åt sin dotter, och bägge voro lika villiga att låta höra sig.

Det var en intressant, ganska fristående personlighet, hvilken vi yngre på det sättet lärde känna. Glad, ungdomlig och frimodig, var hon samtidigt i vanor, åskådning och läggning en representant för en ålderdomlig och allt mer sällan förekommande typ af kvinnor, som skall försvinna med sin generation och lämna plats för en annan, mera hårdt åtgången, mindre harmoniskt hel. Den grund hon fått i sitt hem, det ansedda förmögna ämbetsmannahemmet: den lutherska barnatron, den tryggt konservativa uppfattningen af samhällsfrågorna, intresset för de sköna konsterna, framför allt musiken och litteraturen och inom dem för de klara och klassiska verken, det fina vettet och den kloka och goda måttfullheten — allt detta behöll hon oskadadt genom åren, och på den grunden byggde hon sitt lif vidare, sund och glad, och därför med stark motståndskraft både mot de stora bedröfvelserna och de små sorgerna. "Man skall lära sig att icke fästa sig vid småsaker, och man skall lära sig att det mesta är småsaker," var en formel för den dagliga livsvisdomen hon själf funnit och efter hvilken hon lefde. I sina "Verklighetsbilder", utgifna år 1903, däri den del, som behandlar hennes minnen från det gamla Stockholm, är af det största intresset, ger hon för öfrigt samtidigt sig själf, sin utveckling och hela sin lifssyn bättre än en biograf med några knapphändigade rader kan göra det.

Var det något af hennes lifsintressen, som bröt sig ut och tog herraväldet framför de andra, var det väl musiken. Hennes förhållande till den var en konstnärns, hennes kärlek till den en konstnärns, och man kan bokstafligen säga, att hon höll fast vid den in i det sista. Det var hennes dotter, som fick sjunga henne igenom dödskampens dagar och nätter; så snart sången tystnade, återkommo febern och yrseln, så snart den började ånyo, lugnet, och musiken blef henne en brygga mellan ändligheten och oändligheten.

Hon har gått öfver den, och ännu en länk mellan det nya Stockholm och det gamla har brutit.

E. —ER.

I MYGGSVÄRMENS TECKEN.

II.

Jordbruksekonomiska sammanslutningar.

1.

UNGEFÄR SAMTIDIGT därmed att industriarbetarne började organisera sig för att tillvarataga sina egna intressen och bereda sig en ekonomiskt drägligare tillvaro hemsöktes landets modernäring jordbruket af en kris, som gaf vingar åt det nu sedan länge hörda påståendet, att "det bär sig icke i våra dagar att vara jordbrukare".

Det fanns också ett inre samband eller rättare en liflig växelverkan emellan denna kris och dessa organisationssträfvanden, äfven om de icke uteslutande voro hvarandras orsaker.

Yttersta orsaken till jordbrukskrisen må väl vara att söka utom våra egna gränser, i förhållandet på världsmarknaden, säkert är dock att den yngre landtbefolkningens utvandring till Amerika och indragande till industrierna, där icke allenast en större arbetsförtjänst, utan fastmera ett rikare och rörligare lif utgjorde lockelsen, var en kraftigt bidragande orsak till att krisen fördjupades. Ju mindre arbetskrafter jordbruket fick att råda öfver, desto sämre blef det ekonomiska resultatet, och ju sämre ekonomien blef, desto större blefvo skarorna, som gäfvat sig åstad och lämnade modernäringen i sticket.

Det är svårt att veta, huru långt utvecklingen skulle ha gått i denna förintande riktning, därest icke upprättelse och pånyttfödelse blifvit jordbruket bjuden från flere skilda håll.

Jordbruksapostlar uppstodo och förkunnade jordens återuppståndelse till härlighet och makt och väckte med sina entusiastiska ord jordhänförelsen till lif i domnade själar.

Icke blott bland dem, som en gång hållit handen på plojen, men släppt taget, utan äfven hos många, som aldrig smakat odlarens ljuftva lön för nedlagd möda, vaknade en brinnande jordhunger och längtan till landet, till modern jorden.

Våra skalder ha gifvit ord och våra målare färg åt denna längtan. Så ha Karl Erik Forsslund¹ och Karlfeldt, Ankarcrona och Carl Larsson² visat oss de soldränkta fältens och de nyplöjda åkrarnes skönhet och ingifvit oss fruktan för städernas stenrosen och förgiftade luft.

En Rösiö³ har med flammande ord väckt vår tro på jordens kraft att bära oss, och män sådana som Nils Larsson⁴ och Nils Hansson⁵ ha lagt den praktiska erfarenhetens trygga grund under vår nyvunna tro på jordens pånyttfödelse och modernäringens förstarangställning.

Men — förutsättningarna för denna pånyttfödelse, denna jordbrukets upphöjelse äro icke blott hänförelse och tro. Icke heller arbete

ensamt gör till tyngst, det måste vara ett arbete i modern anda — "i myggsvärmens tecken" — ett samarbete, en för alla och alla för en. En sammanslutning af många små och svaga krafter till ett fåtal stora. De små bråkdelenes hopfogande till enheter.

Jordbrukets reformation räknar i vårt land knappast mer än ett par tiotal år och är så långt ifrån afslutad, att man hellre kan säga att den är i sin begynnelse, så stora och vida äro de utsikter, som öppnats för jordbrukshungrande ögon.

Det är icke de nya jordbruksmetoderna och jordbruksmaskinerna, icke den nya jordbruksvisdomen, hvilken — importerad från föregångsländer, men luttrad och pröfvad af inhemsk erfarenhet — nu öses ut med frikostiga händer till alla som törsta, det är endast den ena sidan af denna reformation, som innerättas i samarbetet, sammanslutningarna, som jag vill ägna uppmärksamhet i detta sammanhang.

Den intensivaste formen af modernt jordbruk är det s. k. småbruket. Det är möjligt att många af Iduns läsare och ännu mer dess läsarinor ha en mycket oklar föreställning om hvad ett småbruk är, äfven om de väl förstå, att det är brukandet af de allra minsta jordbrukslotterna. Ännu färre äro väl de, som kunna förstå, att en liten jordlapp på några få tunnland, ja, t. o. m. mindre än ett helt, skall kunna prestera en jordbrukskultur af den högsta intensitet. Och dock visar statistiken och erfarenheten att så är förhållandet.

Det är ett helt evangelium detta för de små i samhället.

Genom den kultur, som småbruksdriften alstrar, kan frambringas fyrdubbla skördar och däröfver i jämförelse med hvad stordriften kan åstadkomma. Med dessa mångdubblade skördar födes en mångdubblad kreatursbesättning. Genom denna rikare besättning, rationellt utförd, frambringas jordförbättringsmedel, som väl tillvaratagna och använda på den lilla arealen drifva dennas alstrande förmåga ännu mer i höjden. Arbetskraften är den billigaste, eftersom det är den egna, och intensiteten och intresset det största, eftersom det gäller egen fördel och eget skinn.

På samma areal som stordriften behöfver för att föda en, föder småbrukaren sex, åtta, och gör det lättare i samma mån som dessa åtta i eget intresse äro anspråkslösare i sina fordringar.

Men trots intensivt arbete skulle småbruket ej kunna nå den höga rangen såsom den högsta exponenten af modernt jordbruk, därest det icke hade sammanslutningarna att stöda sig till.

Om småbrukarhustrun skulle nu likasom förr vara hänvisad till att spara ihop gräddtären efter sina två, tre kor, tills kvantiteten blefve stor nog att kärna smör utaf, så skulle hon nu

¹) Storgården m. fl. ²) Spadarvet m. m. ³) Revolt, Landtmannens Bok, 12 delar, ⁴) Danska småbruk, Landbrukets häfstänger, 4 delar. ⁵) En lönande ladugårds-skötsel, Kontrollföreningarnes arbetsfält.

tillhandahållas till följande priser: Kunna erhållas i närmaste bokhandlaren Iduns pärmar, röda med guldtryck... 1: 50 del eller direkt från Iduns expedition, Iduns Romanbibliotek, röda eller gröna 0: 50 om rekvisition och likvid i postanvisning Iduns Hjälpreda, röda eller gröna... 0: 50 insändes.

PÄRMAR Idun 1908 och föregående år

lika litet som förr kunna frambringa ett smör af högsta kvalitet; och skulle hon sedan gå ut i bygden med sin vara för att sälja den, antingen från dörr till dörr eller hos enskilda handelsmän, så skulle icke blott alltför mycken dyrbar tid försättas, utan ock förtjänsten bli ojämn och beroende af tillfällig konkurrens, som alltid tvingar de små producenterna att sälja ofördelaktigt.

Nu skickar småbrukaren sin mjölk till andelsmejeriet, som tillverkar en förstklassig vara — smör eller ost — och återbär till producenterna all den vinst, som uppstår. Men skulle dessa andelsmejerier själfva vara direkta försäljare, då skulle i spetsen för hvar och ett af dem behövas en drivven affärsman, hvars aflöning skulle fördubbla driftkostnaderna utan att han från sitt aflägsna hörn ändå skulle kunna drifva affären fullt rationellt.

Därför äro andelsmejerierna i sin ordning medlemmar af en export- eller försäljningsförening, som förmedlar försäljningen till in- och utlandet efter de högsta priser på världsmarknaden.

Samma utväxling från det lilla kugghjulet till ett mångdubbelt större erbjudes det moderna jordbruket på alla områden, och sedan ett par decennier tillbaka har staten själf med en ifver, som stundligen stegras, trädtt stödjande emellan för att rädda vår så sorgligt hotade moder-näring.

Om den moderne småbrukaren skulle vara hänvisad till att köpa sitt utsäde, sina foderämnen och sina redskap hvarhelst han bäst kunde, skulle han nu lika litet som förr kunna stå sig i täflan med den mera kapitalstarke och större jordbrukaren. Han skulle ofta få dyrt betala en dålig vara, tid och hufvudbry, frakter och portokostnader, som hans lilla jordbruk ej skulle orka bära, att förtiga.

Nu äro denna möda och denna utgift honom besparade, om han blott har tillträde till en inköpsförening, som med undvikande af alla mellanhänder kan köpa de bästa varor till lägsta pris och kan med minsta kostnad åstadkomma verksam kontroll och vetenskapliga analyser på de varor, som genom dem tillhandahållas landtmännen.

Af alla sammanslutningar bland landtmän är kanske denna den, som vunnit största förstäl-sen och utbredningen i vårt land. Förde-larne äro också så påtagliga, medlen så enkla och riskerna så små. "Landtmannaföreningarna" — som dessa hufvudsakligen för gemensamma inköp bildade sammanslutningar vanligen be-nämnas — skulle, om de spunnas som ett tätt nät öfver hela vårt land, med lätthet kunna ut-vidga sin uppgift till att befordra och skydda landtmännens *alla* intressen och bli en säker tolk för alla hans behof och önskingar. Hvad fackföreningarna äro för arbetarne skulle landt-mannaföreningarna i ännu större omfattning kunna bli för jordbruksintressena.

Småbrukaren kan på ett af sina tre à fyra tunnland jord hålla ett 100-tal höns. Hvarje höna betalar kost, logi och öfriga bekvämlig-heter fullt ut hvad de kosta och kan därut-öfver i gynnsamma fall betala 2 kr. extra pr år. Denna senare vinst skall säkerligen icke kunna uppstå, om småbrukaren är hänvisad till att själf skaffa sig marknad för sina ägg. Allt-för dyra blifva då omkostnaderna och allt för stort men kommer den ömtåliga varan att lida, innan den i hvarje fall når afnämaren.

Endast genom sammanslutningar i äggförsälj-nings- eller äggexportföreningar kunna de goda resultatet vinnas. Och genom fjäderäafvels-föreningar, som underhålla ett lifligt utbyte af de bästa afvelsdjur och för öfrigt hålla närin-

gen på höjden, kunna de storartade resultat frambringas, som måste väcka vår häpnad och beundran.

Småbrukaren kan vid sidan af sina höns hålla ett ganska stort antal gäss och ankor. Äfven om han skulle nödgas köpa en del af det foder de förtära, så betala de detsamma med avans och lämna ett öfverskott till arbetet.

Men äfven i detta fall har han att söka hjälpen hos de olika föreningar han skapat eller andra skapat åt honom.

För sin biskötsel och afsättningen af honung har han bifvelsföreningen, för afsättningen af äpplen och päron från sin fruktträdgård har han fruktförsäljnings-, frukttorknings- och frukt-förpackningsföreningar, för sin svinafvel har han stöd i svinafvelsföreningar och andelsslakterier.

Med ett ord, sammanslutningen på hvarje punkt, där icke den egna kraften är tillräcklig, är den häfstång, som är ägnad att lyfta lan-dets modernäring öfver dess trångmål och göra de minsta och svagaste till de yppersta, hvilka slå rekordet i täflan om högsta produktionsför-mågan.

Jag har icke på långt när hunnit med att nämna alla de föreningar, som likt en sköldmur skydda jordbruket i våra dagar; det skulle föra mig allt för långt, men jag har tänkt att mera ingående få skildra en af dem såsom be-tecknande för det högsta och intimaste, hvar-till man kan drifva dessa hjälpmedel, nämligen de s. k. kontrollföreningarna.

För att emellertid icke missförstås af dem, som icke förut känna till alla de förhållanden jag vidrört, är det nödvändigt att jag redan nu betonar, att hela detta sammanslutnings-väsende, hvarur jordbruket skall hämta sin på-nyttfödelse, i vårt land ännu blott ligger i sin linda eller står i sin första knoppning. Här är ett nästan ändlöst arbetsfält för dem, som vilja verka för vårt lands uppsving i rang med sina stora möjligheter och i rang med andra länder.

Vägen är utpekad af dem, som gått före och visat oss, att den för till målet. De tidsödande experimenten och de dyrbara misslyckandena äro redan gjorda, vi kunna gå med säkra steg fram. Skola vi då icke gå med hänförelse och med trovissitet?

ELSA TÖRNE.

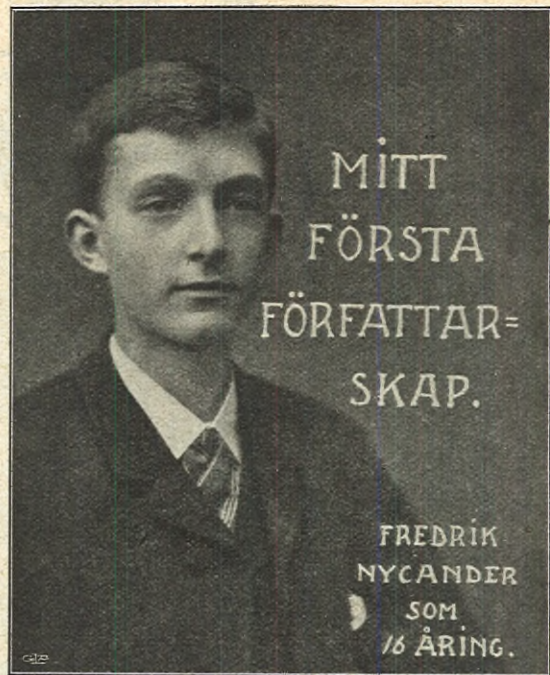
En vård på Laura Fiting-hoffs graf!

L AURA FITINGHOFF är ej mer, men hennes minne som en sällsynt ädel och varmhjärtad personlighet, en på samma gång stark och mild karaktär lever i talrika vänners och beundrars hjärtan. Denna personlighet skymtar äfven med större eller mindre tyd-lighet fram i de tryckta skrifter hon efterlämnat, i synner-het i hennes barnböcker, som torde kunna sägas utgöra en verklig skatt för vår ungdom.

Alla de som önska se det ställe, där den entu-siastiska och verksamma fosterlandsvännen Laura Fiting-hoff hvilat i sina faders jord uppe på Sollesteå kyrko-gård, utmärkt med en grafvård, i hvilken man tänkt sig insatt en af konstnärshand modellerad bronsme-daljong, återgifvande den aflidnas drag, kunna insända bidrag till någon af oss undertecknade.

Stockholm den 25 februari 1909:

<i>Fru Lilly Hellström,</i> Folkskolans barntidning.	<i>Direktör Henrik Koppel,</i> A. B. Ljus bokförlag.
<i>Fil. dr. John Kruse,</i> Nationalmuseum.	<i>Redaktör Johan Nordling,</i> Iduns redaktion.
<i>Fröken Stina Quint,</i> Folkskolans barntidning.	<i>Grefve Georg von Rosen,</i> Ordförande i Djurvännernas nya förening, Tunnelg. 23.
<i>Kammarh. Ernst af Sillén,</i> Storgatan 21.	<i>Byråchefen Nils Stedt,</i> Valhallavägen 35.
<i>Kapten Hugo Wikner,</i> Valhallavägen 61.	<i>Redaktör Karl Wählin,</i> Sturegatan 52.

MINNS INTE, när jag började. Men antag-ligen var det vers. Ty vers är musik, och där hemma i gården blef allt musik för mig. Så vackert susade lindarna vid knuten, så melodiskt sjöng fjorden nedanför backen. Och så blå voro min mors ögon. När det kom främmande, smög jag ut i skogen. Drömma i enslighet skulle jag. Mon fick min dikt.

De långa vägarne hörde mig läsa högt. Jag ville höra, hur det lät. Är det ett gubbdrag att tala för sig själf? Då var jag tidigt gubbe. Men mina recitationer voro ensamhetslycka.

Läsa upp för andra kunde ingen förmå mig — utom min sjuka mor. Hon var min första kritiker. Den kärleksfullaste.

Jag var mycket skrifklädig, bad alltid att få låna en penna. Till slut fick jag heta: Penna. Fjor-ton år, fick jag min första dikt tryckt. Jag blef så rädd, när jag fick se mitt namn i tidningen, att jag, som befann mig i första våningen, när brefbäraren kom, slängde tidningen, sprang upp i femte, kastade mig på en soffa och grät.

Kanske var det af glädje. Tänk, så naivt!

Nästa gång jag fullbordade ett poem, visade jag det för mor. Hon läste, log, gick till far, som begrep jordbruk, men inte poesi. Jag stod bakom en dörr och såg, hur de sutto och läste. Mitt pojkhjärta dunkade. Så ropade de på mig. Mor kysste mig. Far tryckte min hand.

Detta gaf mig mod. Jag skref mycket. Men min själfkritik vaknade sent. Barnet satt i pennan. Jag hade en marionetteater, som jag skref pjäser för. De antogos alla af direktören, spelades ögonblickligen, gjorde alltid succés. Publiken bestod af skolpojkar och Lydia, dotter i huset. Hon bjöd på kakor under mellanakterna. Skolpojkarne betalade entré, Lydia hade fribiljett.

I Uppsala gjorde jag en litterär förening, d. v. s. inte jag ensam, utan både Karlfeldt, Söderman, Lilljekvist, Söderberg, Bolander och andra voro med. Vi beundrade hvarandra in-bördes och drucko ganska mycket punsch.

Jag fick inte ett öre för min första bok. Man skall inte skämma bort debutanter.

Det första författarskapets charm återkom-mer aldrig — liksom ej heller den sceniska debutens. Ändå fortsätter man. Livet är ett tröttsamt upprepande. Ibland längtar jag efter det sista författarskapet.

Men så händer att pennan går, inte för honorarets, utan för diktens egen skull, och då känner jag något af den rysning, som genomlopp femtonåringens ryggrad. Och då säger jag mig själf, att ingen glädje är större än diktarens. Han blir aldrig gammal.

Använd endast

KOCKUMS

PANSAR-Emaljerade

GJUTNA GRYTOR.

Giffria.

Solida.

KALMAR ÅNGKVARNS A.-Bs

KALMAR 1:ma

- RISSTÄRKELSE -

OBS! Guldmedalj i London 1906.

tillverkad på landets modernaste stärkelse-fabrik, utmärker sig särskildt för *hvit-het, renhet* och *styrka*.

Finnes hos hvarje välsopterad specierhand-lare i hela riket.

Iduns Barnens-Dagsnummer.

En behjärtansvärd pristäffling.

Med VÄRSOLEN och löfsprickningen kommer i år som förut *Barnens dag*, en samlande nationalfest, vigd åt det dyrbaraste, ömtåligaste och bästa landet äger: *barnen*.

Till Barnens dag i Stockholm i midten af maj pågå redan ifriga förberedelser, och Idun har i samråd med bestyrelsen för festligheterna beslutit deltaga i arbetet genom att utgifva ett Barnens-Dagsnummer, som kommer alla våra prenumeranter tillhanda, men som dessutom skall, till förmån för den behjärtansvärda insamlingen, säljas under de två festdagarna, då alla händer äro gifmildt öppna för barnens skull.

Ett sådant nummer måste naturligtvis främst ägnas de små hufvudpersonerna för dagen, och vi ha önskat att få fram just till Barnens dag något af den skatt af humoristiska och rörande historier ur de smås lif, hvaraf hvarje hem, hvarje far och mor och barnvän helt visst gömmer på sin del. Till alla dem, som stå barnen nära, rikta vi därför en varm uppmaning att nedskrifva och insända de karaktäristiska episoder ur barnens lif, de kunna erinna sig.

För de bästa bidragen till denna barnens krönika utfästa vi

• Tre pris •

ett på femtio kronor och två på hvardera tjugofem kronor.

De prisbelönade bidragen komma att införas i Barnens-Dagsnumret, och vi förbehålla oss rätten att för den goda sakens skull äfven fritt förfoga öfver icke prisbelönade bidrag.

Täfflingsskrifterna, hvilka i längd icke böra öfverskrida en spalt hvardera, skola försedda med namnindel insändas under adress Iduns redaktion senast den 1 maj.

RED. AF IDUN.

Kulturmänniskor.

KAMPEN MOT Nick-Carterböckerna är ju nu en af de händelser, som litet hvar följer med intresse. Det är som ett apropå till denna rörelse nedanstående skiss meddelas af en ung författarinna, hvilken med några enkla verklighetsdrag söker påvisa, hur djupt denna osunda litteratur verkligen trängt.

HON KOM till oss i april, hette Hilda och var stadd på helår. Hon var lång, inte illa växt, hade brunt, stråft hår, bra hy och något skadade tänder. Den säregna skånska flegman besatt hon i hög grad och älskade visst icke arbetet för dess egen skull. Mer än hon var absolut tvungen till gjorde hon icke. Jag trufdes på det hela taget mycket bra med henne, ty hon var pålitlig och ganska smårolig ibland. Byrå hade hon ingen med sig, det var gammalmodigt, och förresten hade hon aldrig haft råd till en sådan lyx. En gammal, sliten valnötsbyrå med spår af 80-talets elegans i form af utskurna blad och snirklar i hörnen ställdes ut i jungfrukammaren och väckte genast ankläng. Hilda hade en duk i hardanger, som passade alldes utmärkt till skifvan, och radade genast upp på densamma dem af sina tillhörigheter, som lämpade sig och tålde vid att beskådas. Hon föraktade kattor af gips och tafior af silfverpapper med "Gud ser dig" och "Lofva Herren" och skulle icke för sitt lif velat sätta på väggen ett träsnitt ur Allers familjejournal, åtminstone inte med knappnålar. På hennes byrå stod ett nålfat af pressadt glas, en dito vas med evighetsblommor samt några fotografier af "bekanta flickor" och en "bekant" matros från Karlskrona med bar hals och mössan käckt på ena örat. Två konstnärliga vykort i ramar och ett ljustryck af Cleo hängde på ena långväggen öfver sängen. Hilda satte mycket värde på snygga kläder och höll sig alltid mycket prydlig. Om hvardagarna använde hon låga nervikta kragar, fastän

L'Abri de la Fillette
Om svenska barnkrubba
i Paris

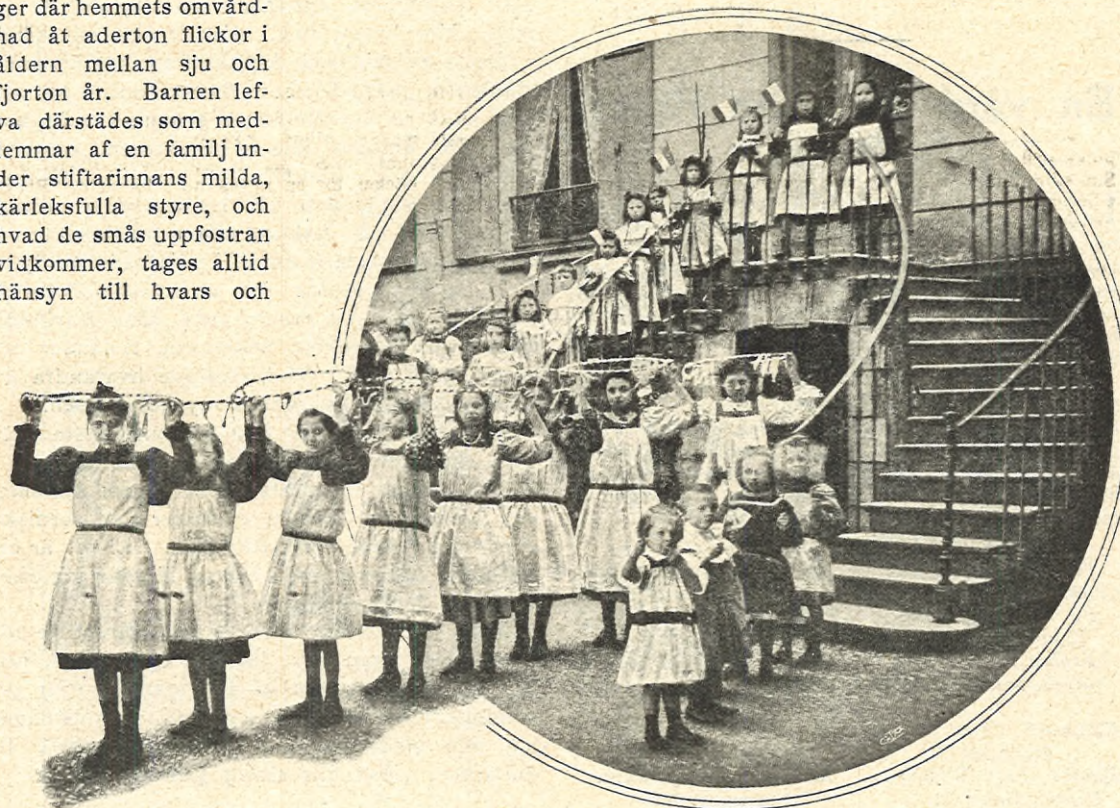
DET ÄR INGEN skam att vara fattig, men det är ett stort lidande att ha armodet som hvardagsgäst inom dörrtröskeln. Världstädernas arbetarfamiljer veta bäst hvad det vill säga att hålla nöden på afstånd i tider af sjukdom, arbetsbrist och strejker; i synnerhet få barnen, som ha mindre motståndskraft, lida grymt af svält och köld, när de onda dagarna komma.

En behjärtad svenska, madame Andersson de Meyerhelm, som sedan många år vistats i Paris, har därstädes grundat en barnkrubba, i hvilken hon mottager barn till fattiga familjer, som ej mäktat med att underhålla sina små.

Anstalten, som började sin verksamhet våren 1894, är inrymd i ett anspråklöst hus vid rue des Cascades och ger där hemmets omvårdnad åt aderton flickor i åldern mellan sju och fjorton år. Barnen lefva därstädes som medlemmar af en familj under stiftarinnans milda, kärleksfulla styre, och hvad de smås uppfostran vidkommer, tages alltid hänsyn till hvars och

ens anlag, så att undervisningen blir så individuell som möjligt.

Gifvetvis bära dessa små människotelningar mången gång på ärftlig belastning af en eller annan art, och det visar sig då, hur ett sundt och enkelt lif inom barnkrubban så småningom återuppbygger deras hälsa och gör dem lifsdugliga. För att föräldrar, hvilkas barn omhändertagas af barnkrubban, ej skola tro sig vara befriade från alla omsorger om sina små, åligger dem att bidraga till kostnaderna. I öfrigt har anstalten mottagit smärre understöd från staden Paris samt från enskilda beskyddare, som intressera sig för madame Andersson de Meyerhelms gagnande verksamhet.

LÄS!

Några äldre årgångar realiserats till betydligt nedsatta priser och erbjudas för dem, som fört ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till *Expeditionen af Idun, Stockholm*, erhålles inom Sverige *portofritt*:

Idun 1892	2: -	Idun 1906 (utan julnummer, nr 25 o. 52 felas)	5: 50
Idun 1893 (nr 1 felas)	2: -	Idun 1907 (med julnummer)	6: -
Idun 1895 (utan julnummer)	2: -	Iduns julnummer 1894	0: 20
Idun 1902 (med julnummer)	4: -	Iduns julnummer 1898	0: 20
Idun 1903 (med julnummer)	4: 50	Iduns julnummer 1905	0: 50
Idun 1904 (med julnummer)	5: -	Barngarderoben 1905, komplett	2: -
Idun 1905 (med julnummer, nr 28 felas)	5: -	Barngarderoben 1908, nr 4 o. 5 felas	2: -

LÄS!

hon själf tyckte att det såg barnsligt ut, men om söndagarna aldrig andra än uppstående halsjärn med sidenband omkring.

Ett år hade i det närmaste gått, och Hilda hade stadt sig kvar på nytt halfår. Vi kommo fortfarande på det hela taget bra öfverens, hon och jag, fastän små slitningar då och då ej uteblefvo, när intressetsatsarna brötos för skarpt.

Hilda hade några dagar gått och sett nedslagen eller ond ut, jag visste ej rätt hvilketdera. Hon var inte mycket meddelsam utom vid direkt tillfrågan och sade därför icke heller nu någonting. I tron att det var någon öfvergående sinnesnyck, möjligen förorsakad af det myckna främmandet vi haft på sista tiden, lät jag henne hållas och sade heller ingenting. Men så en dag, då hon under djupaste tystnad var sysselsatt med beredningen af köttbullar till middagen, kom det för mig, att jag skulle ta reda på hvad det var hon gick och bar på, och sade därför direkt utan inledning:

— Hvad är det Hilda har gått och funderat öfver nu några dagar? Är det någonting ledsamt?

Tårarna kommo henne med ens i ögonen.
— Det är ingenting annat än det att mor har blitt mycket sämre på sista tiden. Så nu blir jag väl snart moderlös också.

Jag tyckte riktigt synd om flickan och tänkte för mig själf: där står hon nu och arbetar i min tjänst för att kunna leva, medan den stackars gumman en fjädingsväg härifrån ligger och längtar efter henne och behöver hennes vård. Det genomför mig något liknande en skamkänsla öfver att jag tillskrifvit hennes tvära lynne helt andra orsaker.

— Hur är det med henne, fortsatte jag, fast besluten att bringa hjälp på ett eller annat sätt.

— Hon har tungt för att andas.
— Det är väl astma då?
— Ja, så heter det visst.
— Då är det i alla händelser ingenting lifsfarligt, så Hilda skall inte vara ledsen. Jag var glad att åtminstone kunna ge henne den trösten.

— Hon har svårt hjärtfel också, sade Hilda med en röst, som var tjock af tårar.

Det lät ju värre än jag från början tyckt, men jag gaf ändå inte tappt.

— Jag skall skicka ut doktorn, och så skall Hilda få bli ledig i tre dar.

Efter tre dagar kom Hilda tillbaka, något lättare till sinnes. Doktorn hade kommit en morgon, undersökt hjärtat och skakat på hufvudet. Så hade han ordinerat stärkande medicin och något att andas in och så hade han gått. Mor var litet lugnare nu sen doktorn sett om henne, annars var det rent förfärligt, när anfallen kommo.

— Hvem ser till henne om dagarna?
— Det gör grannkvinnan. Hon är så snäll vid mor, men hon har ju själf arbete hela dagarna, så mor ligger mest ensam.

Ett par dagar gingo.
En kväll kom Hilda in och lämnade tillbaka andra delen af Selma Lagerlöfs Jerusalem, som hon läst och funnit så vacker, att hon aldrig läst något härligare. Samtidigt bad hon att få ut sju kronor på sin lön.

— Jaså, skall Hilda börja rusta ut sig nu till våren, förmodade jag och tog upp portmonnäen.

— Nä män, det får allt vara så länge med det. Jag tänkte köpa mor en liggedyne. Hon är så illa skafad och har så ondt för att ligga. Och så skulle hon ha en butelj vin att sätta opp krafterna med.

— Det var snällt och praktiskt af Hilda att tänka på sådant.

Man kunde bli riktigt varm om hjärtat bara af att höra en sådan omtanke. Sju kronor var mycket af hennes lilla lön.

— Här är pengarna och så tre kronor till, som Hilda får göra med hvad hon vill. Det kan alltid bli till någon liten godbit åt mor, som hon särskildt önskar sig.

Hilda tog i hand och tackade.

April gick in med kyliga, klara dagar. Solen stack på vid middagstiden, så att man vändades i sina tjocka vinterkläder, men om morgnarna låg marken hvit och hård af nattfrost. Från salsfönstren såg jag mellan kyrkan och stadsparken ett stycke af slätten, en långsmal vy, som gaf intrycket af en oändligt lång linje. Öfver fält och gårdar låg en klarblå ton, och alla konturer voro skarpa. På väggen i mitt lilla rum stodo solreflexerna kvar allt längre om eftermiddagarna, framkallande samma vemodigt glada sensationer, som de gjort i fjol och alla föregående år vid samma tid.

Hilda och jag hjälptes åt att taga ut innanfönstren medan en kylig, eggande vårblast svepte in i rummet, slet i gardinerna och kom håret att fladdra. Vi talade om moderns sjukdom.

— Hur länge har mor legat i sängen nu? frågade jag.

— Det blir en månad om onsdag.
— Och likadant är det?
— Ja. Och inte lär det bli bättre heller. Det är tungt för den som är fattig.

— Men hon blef väl glad öfver vinet Hilda köpte? Och liggdynan? Nu har hon väl inte så ondt af att ligga still sen hon fick den? — Jag kände ett oändligt medlidande med dem båda så snart vi kommo in på ämnet.

Hilda blef eldröd i ansiktet ända ut på örsnibbarna.
— Vet frun, det blef ingen liggedyne af. Det blef något annat i stället.

— Blef det ingen, sade jag bestört. Hvad blef det då?
Hilda var redan inne i sitt rum och drog ut en byrålåda.

— Här ska frun få se. Den är förtjusande rolig fast den är litet tarflig att se på. Hon såg ytterligt generad ut, när hon med ena handen räckte mig ett tunnt häfte i rödt omslag, medan den andra gömdes bakom ryggen.

Det var en obeskriflig publikation. Första häftet af "Sju år i Sibirien eller Dödsgrottans hemlighet", var tryckt med de uxlade typer på något som liknade dåligt tidningspapper. Det skrynkliga röda omslaget pryddes med en illustration, föreställande mordet på en ung kvinna, som fallit raklång på ett snedt golf med utslaget hår, under det att en man, mördaren antagligen, står bredvid med en rykande revolver i handen och förvirradt ansikte. I dörren syns ett annat ansikte, äfvenledes förvirradt och med håret på ända. Jag lade ifrån mig det simpla häftet med en känsla af vämjelse.

— Det var förfärligt, Hilda, sade jag endast.
Det blef tyst ett ögonblick.

Så ond och upprörd jag var kände jag att situationen dock hade icke så litet af komik i sig. Men nog skulle samvetet väckas.

— Har den där smörjan verkligen kostat sju kronor?
Hilda sken upp. — Nej, visst inte, frun, sade hon ifrigt, som om ett tillfälle att rättfärdiga sig hade erbjudits henne. — Se hvad jag också fick för sju kronor. Och hon ställde upp på bordet en kaffeservis af tunn, blåblank, kallt glänsande nickel.

— Den fick man gratis, liksom premie eller så. Det är ju i alla fall en nyttig sak.

Nu tyckte jag synd om henne och beslöt ett kraftigt ingripande.

— Hilda har blifvit lurad, sade jag bestämdt. Kaffeservisen är i det närmaste värdelös, och boken ska vi inte ens tala om. Men Hilda har kanske inte förbundit sig att lösa ut alla häftena, så det möjligen kan göras om.

— Ack jo, jag betalte honom di sju kronorna med ens, för ser frun, då skulle jag få servisen med det samma, annars hade jag fått vänta... kanske ända till hösten, då alla häftena äro komna. Han var så syndigt envis så...

Detta var ohjälpligt. Jag började känna mig löjlig. Hvad hade jag strängt taget att göra med hennes sätt att använda själföfverfvade pengar?

— Men mor då, sade jag svagt, hon blef utan sin liggedyne hon, stackare.

Hilda märkte att hon fått ett litet öfvertag och blef modigare.

— Mor reder sig godt utan, sade hon ganska bestämdt. Det sa hon själf, när hon fick höra hur det hängde ihop.

— Osanning, tänkte jag. Saken var utagerad, och jag gick in till mig.

Följande förmiddag beslöt jag att med egna ögon öfvertyga mig om den gamlas tillstånd, lade ner en butelj med stark buljong och ett mjukt hvetebröd i min lilla torgkorg och gaf mig iväg utåt Rödamosse, där gumman skulle bo. Gatorna voro torra och rena. En bondskjuts för skramlande förbi mig. Där satt en pojke och åkte baklänges med benen dinglande utanför. Sin skinnhufva hade han neddragen om örönen, fastän vårsolen stack på, men rocken låg i knät. Pojken såg lifvad ut där han satt och slog ihop sina tråtofflor så det ekade i gatan, under det han skakades och slängdes i den fjäderlösa kärran. Jag gick raskt genom gatorna. Husen blefvo mindre, till slut bara envänings, af rödt tegel. De liknade hvarandra som bär med sina svarta papptak, och intet såg träkigare ut än det andra.

Alldeles i stadens utkant stodo ett par nybyggda fyra-väningshus. Omotiverade och tafatta sågo de ut och visade ohöjdt fram äfven den banala gårdssidan med köksfönster och trappuppgångar. Från en af gårdarna skrek ett ojämnt positivt fram "La Tonkinoise". Genom portgången såg jag att det var gubben med träbenen som vefvade. Sadelmakarens flicka, som bodde i detta eleganta förstadshus, hom ut på piskbalkongen med en matta i famnen. Hon hade ett långt blått förkläde och var smidig i växten. Medan hon stödde mattan mot balkongräcket, vaggade hon skiftesvis på benen i takt med musiken. Så rullade mattan hastigt ut sig och pustade fram ett moln af damm, och flickan gick långsamt in med mjuka danssteg. Alla små händelser denna dag tycktes mig äga ett visst lustigt sammanhang, som gjorde mig upplivad till sinnes. Det kändes lätt att gå på den hårda och rena marken, och jag beslöt att hvarenda dag göra långa vandringar utåt landet, till bokskogarna, till slotten, som lågo strödda i trakten... Nu var jag på landsvägen, som gick rak och bred

fram mellan djupa diken, i hvilka smältvattnet brusade. Slättens bruna och ljusgröna vågor höjde och sänkte sig, medan bokskogens låga, violetta kontur långsamt ryckte närmare.

Efter en halftimme var jag framme vid Rödamosse, som ej alls var någon mosse, utan en samling korsvirkesgårdar helt nära skogen. Någon visade mig hvor mor Anna Persson bodde. Stugan hade två dörrar, tätt intill hvarandra. Gick man till höger kom man in till grannkvinnan, och jag gick alltså till vänster, kom in i en låg, naken förstuga och knackade på den enda dörr, som fanns.

— Nyckeln ligger på dörrposten, gnällde en svag stämma inifrån.

Så låg då den stackars gamla, med "nyckeln på dörrposten" dag och natt, utsatt för påhälsningar af alla möjliga kringstrykare och, hvad värre var, för möjligheten att bli innebränd i händelse af eldsvåda, om man i den allmänna förvirringen vid ett dylikt tillfälle icke hade reda på nyckelns plats.

Jag steg in. Rummet var ganska snyggt men hade något af den uppradade stelhet, som uppstår då ingen finns, som försöker åstadkomma litet hemtrefnad äfven med de enklaste medel. På bordet stodo ett par odiskade tallrikar och koppar, men golvet var sopadt, och i fönstret stod en toffelblomma och hängde sina lustiga, bruna och gula kalkar i knippen nedåt. Luften kändes kvaf, och en stark lukt af kamfer slog emot mig.

Gumman satt till hälften upprätt i sängen med en grå stickstrumpa i handen och en stor ullschal öfver axlarna. Men de trötta händerna orkade ej röra stickorna utan plockade och nöpo i arbetet. Hon såg tård och blek ut och hade något alldeles utmattadt öfver sig.

— Goddag, mor Anna, hälsade jag. Mor har väl ingenting emot att jag kommer inom och tittar till henne ett slag? Jag har litet med mig, som jag hoppas mor skall tycka om.

— Goddag, snälla frun... Nä men, det var bra beskelet... att fråga efter ett gammalt... skrälle som jag. Hon flämtade och andades tungt.

— Hur står det till nu med mor då? Mor har legat länge.

— Å, då liadant... jag har så tongt i bröstet.

Jag satte mig ner, och vi började prata, om sjukdomen, om vädret, om grannkvinnan, som var snäll "ibland" och om Hilda. Med ens får jag syn på andra häftet af "Sju år i Sibirien eller Dödsgrottans Hemlighet". Den låg instucken mellan hufvudkuddarna i sängen. Jag kände en dof förgelse stiga upp inom mig och beslöt föra talet öfver på Hildas mindre vackra handlingssätt mot sin gamla sjuka mor. Inte för att förtala henne hos modern, men i hopp om medhåll och en så kraftig uppsträckning åt den skyldiga som förhållandena medgäfvö. — Hon känner naturligtvis inte riktiga sammanhanget, tänkte jag. — Nä, mor Anna skulle få en liggedyne af Hilda, började jag rakt på sak.

— Jag skulle väl... det, men det ble annat... i, stället svarade gumman och begynte trefva bland kud-darna.

— Det var ju synd det att Hilda inte förstod bättre. Mor hade behöft få det litet bekvämt, när hon ligger dag ut och dag in.

— Nå minsann... detta var möed... bättre än liggedyne. Gumman hade fått fram häftet och strök varsamt det eldröda omslaget.

— Men, mor lilla, invände jag häpen, mor har ju ondt för att ligga. Inte hjälper den där uselheten för skafsår.

— Näggju gör den ej... och det svier nock i... kroppen ibland... men det hjälper opp homöret, sade den gamla med en glimt i ögonen.

— Vet mor, sade jag i full förtviflan, det finns goda, fina böcker för en krona nu i handeln. Böcker af våra bästa författare, roliga, som hvem som helst kan läsa. Om hon hade köpt en sådan.

— Ack vet frun... jag kan nock inte... begripa sådant lärnt ändå... det är för di... bildade och inte för ett sådant ett skrälle... som jag...

Jag stannade en stund och hjälpte gumman med ett och annat. Hon ville ha litet varmare i rummet, och jag fyrade på i den lilla rostiga kaminen. Hon fick i sig ett par koppar varm buljong och satt helt belåten i sin säng med "Sju år i Sibirien" i de darande händerna, när jag vid half två-tiden gick min väg.

Solen sken lika stickande varmt som nyss, och luften gaf en förnimmelse af rhenvin: den kylde och stimulerade.

Jag började långsamt gå hemåt fundersam...

ELSA ALKMAN.

LUZERN

o Förräm vistelseort under sommaren. o
G:D HOTEL NATIONAL

Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön.
Rum från 4 kr. • Ill. prospekt gratis.
Telegramadress: "National".

Från vårens kö i Köpen

HERMAN VEDEL: FÖRTRÄTTSTUDIE

JUL. PAULSEN: VID DESSERTEN

ATT FRÅN STOCKHOLMS olustiga och smutsgrå marsvinter som genom ett trollslag förflyttas till Köpenhamns aprilvår af spel och glitter kan kännas både som en befrielse och en balsam. Eggande pustar från en fysiskt som andligen friskare atmosfär stryka en till mötes redan på Öresundsbatens däck, och innan man hunnit det kontinentalt komfortabla hotellet vid Rådhusplatsen, är stämningen bräddad af tusen tillströmmande förnimmelser från torgens och gatornas karaktäristiska lif. De gamla kopparspiornas ärggröna must, de gälla färgklatscharne från postbudens brandröda uniformer, de vaggande tvåvåningsomnibussarne i Strögets vimlande fåra, som så gärna locka minnet än vidare till oföglömmeliga drömsunder under Boul' Mich's eller Place du Théâtre Français's blåskuggande kafémarkiser.

Det är emellertid vid öppnandet af den årliga stora Foraarsutställningen på Charlottenborg, som Köpenhamns vårens kreditivbref officiellt öfverlämnas, och därför strömmar också hvarje 1:a april allt hvad hufvudstaden äger af representativ värdighet och ungdomlig fägring med konungafamiljen i spetsen upp till de rymliga salarna i det gamla paläet vid Kongens Nytorv. Herrarne i frack och stor uniform som vid en högtidlig audiens, damerna i Magasin du Nords och Viggo Madsens senaste underverk af rober och hattar. Nu utdelas ur hans majestäts egen nådiga hand den stora guldmedaljen till årets segrare; den lycklige denna gång blef Johannes Glob, som i sin stora Ariadnebild skapat ett egerartadt och starkt konstverk.

På ett råhugget stenblock vid labyrintens ingång förbidar den kretensiska konungadottern sin hjältes räddning undan vidundrets famntag, och det drömspända allvaret öfver det bleka jungfruanletet, liksom öfver hela den energiskt modellerade gestalten, som tecknar sig mot hafstrimman i bakgrunden, har fått en besjälad och fascinerande tolkning. Det skulle ha varit oss en glädje att bjuda vår läsekrets en reproduktion af den intressanta bilden, hade blott dess mästare betänkt att ikläda sitt verk en dräkt, som något bättre öfverensstämt med de för tillfället triumferande konst- och moralsynpunkterna i vårt kära fosterland.

Tomhändta ha vi

konstutställningar hamn

BERTHA DORPH: DANSKA BARN

dock icke velat vända åter, och så ha vi gjort ett litet urval bland några af de mera framträdande dukarna på den nyöppnade utställningen. I allra främsta ledet bland samtida danska porträttmålare ställes, som bekant, Herman Vedel, helt nyligen omnämnd i våra spalter i samband med den svenske författaren Henning Bergers giftermål med hans syster. Konstnären är i år synnerligen väl och fylligt företrädd på Charlottenborg. Den inträngande skildringen af den genomkultiverade köpenhamnska intelligensstypen, sådan den manifesterar sig i porträttet af d:r Ryder, sida vid sida med de gemytliga, halft genremässiga familjegrupperna "Två systrar" och det gamla äkta paret, den rytmiska linjeföringen i den här återgifna kvinnostudien ram om ram med den naiva charmen hos bilden af Peter Nansens lilla dotter rista de vida gränslinjerna kring hans sant moderna konst.

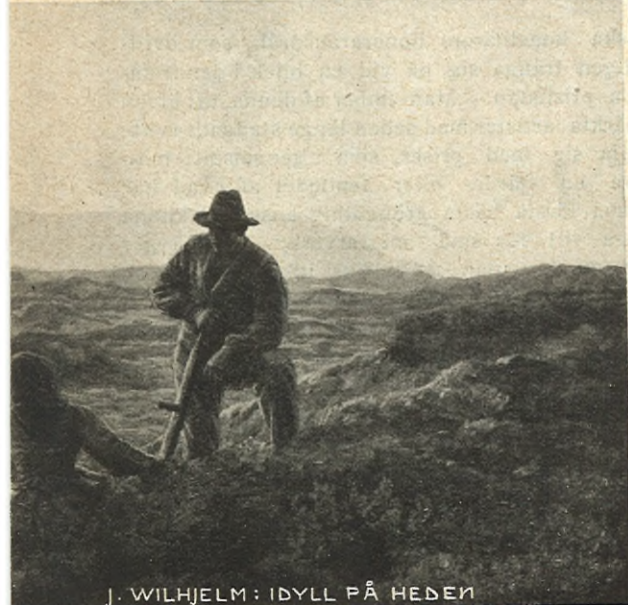
Ett typiskt drag af det innerliga och varma danska familjesinnet gör sig för

öfrigt förnimbart i de många intagande barnporträtt, som rikta denna liksom alla danska utställningar. Hur talar icke Berta Dorphs syskonpar omedelbart till våra hjärtan. Hvilken moderslyckans högsång spelar ej den salta brisen i R. Christiansens soliga "Förmiddag vid stranden". Och äfven om Gerda Wegeners barnporträtt icke saknar en viss främmande bouquet af anglicism, är det svårt att stå emot i sin täckt koketta gratie.

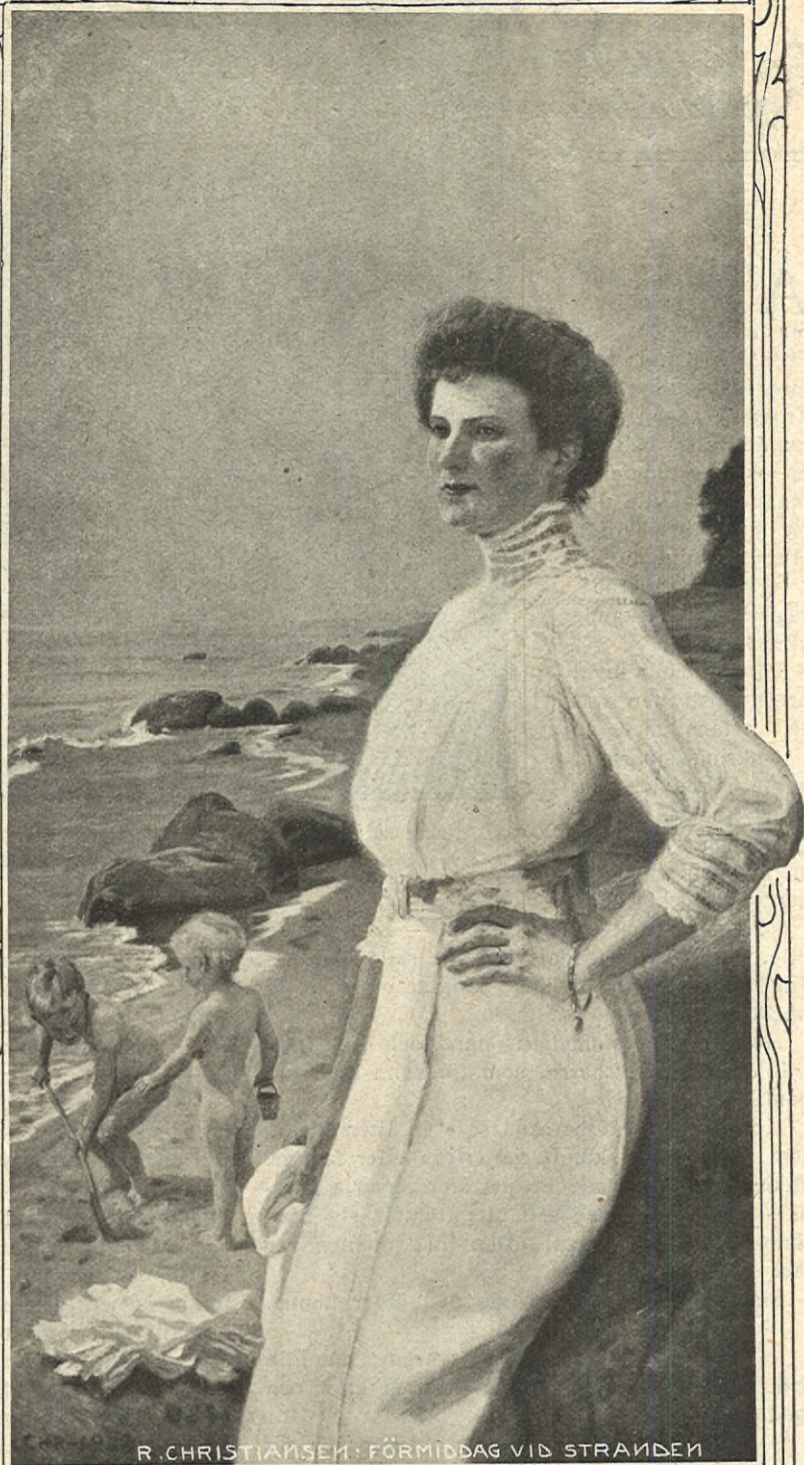
Ja, hemmet — såväl *det trängre intima* i dessa för våra danska målarbröder så karaktäristiska interiörer, ofta utan något slags figuralt staffage, där dock själfva ljuset, luften och de gamla mobilierna lefva ett underbart skälfvande, personlighetsmättadt lif, som *det stora gemensamhetshemmet*, den danska bygden, gifven i årstidernas och dygnets skiften med en egenartad och intensivt stuguvarm trygghet och ro — se där den

stora patosen i denna afundsvärda konst. Vi ha vår Carl Larsson, och han är oss rikedom och glädje, men han är här hemma också ett enastående fenomen, som på sitt område ensam har nödgats bespisa en hel nations hungerkänsla. Och hade icke det testamentliga undret med de fem bröden och de två fiskarna förnyat sig i hans produktion, skulle vi kanske redan ha försmäktat i öknen.

Julius Paulsens "Vid desserten" ger
(Forts. å nästa sida.)

J. WILHJELM: IDYLL PÅ HEDEN

R. CHRISTIANSEN: FÖRMIDDAG VID STRANDEN

C. J. BOHNESEN: PRINSESSAN MARIE TILL HÄST

"Som agnar för vinden."

En berättelse från jordbäfnings-

Landet för Idun af Astrid Ahnfelt.

(Forts.)

ÅTERIGEN gamla människor om sina sjutti, åtti, nitti år. Brutna lemmar, igensvullna eller krossade ögon. De kunde nog behöfva en smula marsala, innan de skulle upp på operationsbordet. Hur begärligt de förtorkade läpparne sögo in det stärkande vinet!

På en bänk invid operationshytten satt en kvinna med en omkring sjuårig gosse bredvid sig. Hans tunga hängde tjock och svullen ut ur munnen. "Baronen" kom och tittade i dörren och fick syn på honom. — Kom hit, du lille, dig skall vi snart kurer! sade han. — Jag kan se, att du länge längtat efter att få något att dricka.

Gossen släppte moderns hand och gick fram till den vänlige herrn, som försvann med honom.

Upprätt i en af bårarne satt en liten flicka, som på sin höjd kunde vara fyra eller fem år. Hennes ögon liknade ett par stora, svarta körsbär. Hon satt och såg rätt framför sig utan tårar och utan klagan. Den lilla munnen var fast slutet.

Signora Giulia böjde sig ned öfver henne.

— Är du sårad?

— Jag har ett brutet ben, svarade den lilla och såg på signora Giulia med en lugn och modig blick.

— Du sitter så ensam här. Hvar har du din mamma?

— Min mamma? Hon såg sökande framför sig och drog samman de fint penslade ögonbrynen. — Min mamma är död, hon. Hon blef ihjälslagen af en stor, stor sten. Också lilla syster.

Några af "Klockans" frivilliga. Midtfiguren i främre raden: "Mandarin". Den andra från höger i bakre raden: "Signor Carlo".

— Hvad hette lillasyster?
— Ninetta. Den lilla höll upp ett ögonblick. Så sade hon långsamt: — *Era tanto bedda.* Hon var så vacker.

— Och du, min lilla vän, hvad heter du?
— Mica.

— Skulle du tycka om att få en apelsin att leka med, Mica?

Det kom intet svar, men det lyste till i de svarta ögonen.

Till slut blef det Micas tur. Signora Giulia och Mica hade suttit och lekt med apelsinen. De hade klädt ut den till en docka med tillhjälp af en näsduk, de hade bollat med den och till slut tagit bort skalet och med en pennknif skurit ut det i form af blad och små, små rättor, som Mica förklarade inte alls liknade riktiga rättor, "för de är mycket bättre gjorda, och de här skulle inte alls kunna springa undan så fort."

Doktorn stod i dörren och vinkade.

— Vill du, att jag skall stå bredvid dig och hålla dig i handen? frågade signora Giulia.

— Ja, om du har tid med mig, signora.

den och förklarade, att det skulle bli godt att få den utlovade varma mjölken med *mycket* socker i.

Innan signora Giulia återvände upp på mellandäck gick hon fram till den gamla kvinnan, som blott kunde säga "sju" och "Umberto". Hon låg och stirrade framför sig med ett förtviflat uttryck. Så fort hon fick se signora Giulia, började tårarne strömma nedför kinderna... Umber... to... Um... berto!

— Jag skall söka på nytt och öfverallt, öfverallt!

Torpedbåten hade anländt, och professorn steg ned i den tillsammans med ett tjugotal utvalda. Stora säckar med mjöl och lådor med konserveradt kött stufvades ombord. Som en pil flög därpå "Svalan" fram öfver den lätt krusade vattenytan.

Concetta med sina barn hade kommit upp på mellandäck.

Den lilla tjocka, lifliga varelsen offrade inte längre en tanke på de utståndna vidrigheterna. Hur många hade hon icke omkring sig, som voro i behof af hjälp! Det var minsann inte

(Forts. fr. föreg. sida.)

ett nytt bidrag till denna hemlifskonst, om ock icke något af mästarens mest betydande. Han för desslikes fram ett par förtjusande flickebarn i dans liksom ett par blodfulla ateljéstudier i naket. J. Wilhjelm's "Idyll på heden" förtjänar obetingadt sin utmärkelse att ha inköpts för den kungliga målerisamlingen, och samme konstnär's stora duk "Fiskarbåtarne i fara" med de från strandljuven ångestfullt spejande tre kvinnorna väcker afundskänslor mot den lyckliga förvärfvaren, Ribe museum. Slutligen återgifva vi ett af de mest uppmärksammade skulpturverken, C. J. Bonnesens förträffliga bronsstatyett af den populära prinsessan Marie till häst.

För öfrigt kunde ännu mycket fresta till ett närmare omnämnande, vore tyvärr icke vårt utrymme så begränsadt. Af de äldre möter

Michael Ancher med några förträffliga porträtt; Otto Baches lifliga grupp af de halfvilda ungdomstärnorna vid Frederiksborgs stuteri präglar sig distinkt i minnet. Kröyers stora dubbelporätt af byggaren och glyptotekmecenaten Carl Jacobsen med dotter, Erik Henningsens festbankett i Studentföreningen med rosiga unga damer och begejstrade unga män kring bålarna i cigarretstrimmornas nätverk stocka alltid åskådarskarorna framför sig. Rent fagerlinsk i sin porslinslätt nitida faktur ter sig gamle Exner i några trefligt kåserande genrestycken, såsom den strumpstickande allmogekvinnan, som hjälper sin lilla tös med läxan, eller de två glada bondpigorna, som "Efter gillet" öfverraska den vid gästbudsbordet inslurade gårdsdrängen.

Ännu blott ett ord, innan jag sätter punkt. Det gäller de jämförelser mellan svenska och

danska konstnärers honoraranspråk, som ovillkorligen tränga sig på vid en blick i den framlagda prislistan. Man finner af denna, att äfven utmärkte artister med sedan länge stadgad rykte åtnöja sig med priser, som i genomsnitt motsvara en fjärde- eller femtedel af hvad här hemma första bästa gröngöling anser sig kunna hugga till för sina "mästerverk". Också går icke en dag utan att talrika inköp göras, och äfven mycket borgerliga danska hem sakna sällan ett eller annat godt originalkonstverk. Hvad detta vill säga för konstsinnets demokratisering, ligger i öppen dag, och genom den växelvärkan, med hvilken tillgång och efterfrågan balansera hvarandra, är jag viss att äfven konstnärerna själva ingalunda bli lidande på tillvägagångssättet. I hvarje fall skapar det ett kulturellt värde af nationell betydelse.

JOHAN NORDLING.

Oumbärligt.

nas Salubrin icke endast af alla läkare, utan af alla — såväl här i landet som i andra länder — som använt det enligt vid fall af blodstockningar, svullnad och bruksanvisningen. Partilager hos Geijer inflammationer, brännskador m. m.. räk- & C:o, Stockholm.

IDUNS MODELLKATALOG

Oumbärlig för alla sömmerskor och för alla hem.
Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Kolorett omslag.
Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

alla, som riktigt förstodo sig på småtvätt. Och här som ingen såpa stod till att få...

Pietra och Annunziata roade sig med att duscha hvarandra vid vattenkranarne, och Tonio drogs mot sin vilja gång på gång mot relingen, men återfördes på pliktens väg med tillhjälp af en moderligt varnande stämman. Till slut visste han sig ingen annan råd än att krypa in under en bänk och börja en stilla lek med sina tåspetsar.

Lucilla stod och såg på de skaror af människor, som i en jämn ström fördes uppför fallrepstrappan. Hur många af dem hade kanske icke i likhet med henne förlorat allt de ägde i världen? Hon hade icke rättighet att klaga. De små barnen och alla de orkeslösa gamla, som blifvit lämnade ensamma, voro de icke i en ännu tröstlösare belägenhet än hon? Så frågade hon sig gång på gång och uppbjöd hela sin viljekraft för att hålla de åter och åter frambrutande tårarne tillbaka.

Mer än ett par blickar hvilade beundrande på den sköna unga flickan med det sorgsna uttrycket. Gång på gång såg signor Guido upp emot henne, under det han sträfvade med de sårade på bårarne.

Signora Giulia gick ned under däck för att hälsa på Mariuccia, som antagligen skulle känna sig ensam och öfvergifven, sedan både Annunziata, Pietra och Tonio deserterat.

Den lilla flickan visade på ett glas, som hon låg och höll i handen. — Det här har "mandarinen" gifvit mig nyss. Nu slipper jag dricka vinet till middagen ur bleckmugg. Bleckmuggar, usch! Vår hund åt ur en bleckskål, men jag är ingen hund, jag.

— Nå, Mariuccia, saknar du Tonio mycket?

Mariuccia gjorde en liten min. — Inte så värst. Han var så stor.

— Skulle du tycka om att få ha ett litet lindebarn bredvid dig?

Mariuccia strålade upp. — Det vore bättre än att få den allra största docka i världen! Får jag det där lindebarnet, som jag fick se i går?

— Vänta litet!

Signora Giulia gick bort till ett par läkare, som gjorde sin rond bland de sjuka, och ytttrade några ord till dem. Därefter gingo de alla tre bort till bädden, där den barnlösa modern, som åtagit sig den lille föräldralöse, låg. Med förenade krafter buro de båda läkarne henne öfver till bädden bredvid Mariuccia, och signora Giulia tog den lille, som redan fått ett mindre lidande utseende.

Mariuccia klappade i händerna af förtjusning. — Han är lagom stor, han är lagom stor! ropade hon gång på gång. — Små gossar borde aldrig bli större. Får jag hålla honom alldeles själf?

— Det får du visst, men du får snart ge honom åt hans fostermamma.

— Fostermamma? Har han ingen riktig mamma?

— Nej, ingen riktig pappa heller.

Mariuccia bet ihop tänderna och sväljde, men så gick det inte längre att hålla tillbaka tårarne. — Alldeles som jag! Tag honom, tag honom! ropade hon snyftande.

Längst bort i fören hade slagits upp ett stort tält, där det samlats vackra, rödkindade unga flickor, gamla, orkeslösa män och kvinnor, späda barn med sina mödrar eller fäder... Signora Giulia hade kommit dit bort vid mjölk- och sopputdelningen.

— Signora, en gammal gumma ryckte henne i kjolen. — Se, signora, på den där gossen! Hon gjorde ett tecken till en gosse, som såg

ut att vara en fjorton, femton år, att komma närmare och lät honom vika upp skjortärmen, rock hade han icke.

Hela armen var betäckt med stora brännblåsor.

— Att du icke förr bedt om vård! utbrast signora Giulia. — Eller har du nyss kommit ombord?

Den unge gossen såg på henne med en stor blick, men gaf inte något svar.

— Han är döfstum, upplyste den gamla. — Han kom ombord i går morse, men han har hela tiden hållit sig gömd i det där hörnet och aldrig hållit sig framme vid matutdelningen, men jag har passat på att ta för oss båda. För en stund sedan visade han mig armen, som måste göra mycket ondt. Inte vet jag hvem han är son till eller hvad han heter, men han har nog förlorat alla de sina.

En tanke flög plötsligt igenom signora Giulias hjärna. Hon såg mycket uppmärksamt på gossen och sade långsamt och tydligt: Umberto.

Det gick en ryckning öfver hans drag, och med ett underligt hest och oartikuleradt låte grep han tag i signora Giulias klädningskjol och gömde ansiktet i vecken däraf.

Sedan armen blifvit behandlad, fördes han ned i hytten, där den gamla låg, och fram till hennes bädd.

Hennes ögon voro slutna och andedragen kommo lugna och djupa, men kinderna buro spår af nyss utgjutna tårar.

Med ett högt skrik kastade sig gossen öfver bädden. Det gick en spritning genom den gamla, och hon såg upp med en stor och undrande blick. Men nästa sekund lyste där en stråle af den högsta lycka, och under häftiga snyftningar slöt hon den återfunne i sin famn.

Till slut lossnade armarnes grepp. Gossen reste sig upp, men blott för att lägga sig på knä bredvid bädden och åter kyssa moderns händer. Snart lade han märke till att den ena handen låg stel och orörlig. Han lyfte på den, vände på den, försökte andas in lif och värme i de stelnade lederna, men såg till slut upp på signora Giulia med ett bönfallande uttryck i sina talande ögon.

Det ryckte och arbetade konvulsiviskt i den gamlas drag, och läpparne öppnades och slötos gång på gång, men utan att kunna frambringa något ljud. Med ens gick det på nytt en spritning genom hela hennes varelse, läpparne skildes åt och hon utropade med klar och tydlig stämman: — Jag kan tala, jag kan tala!

— Tack vare Umberto, sade signora Giulia och strök gossen öfver håret.

— Helgonen vare lofvade, att han räddades! Han var min yngste! min allra yngste. Den gamla slöt sonens hufvud med en rörelse af obeskriflig ömhet tätt intill sitt hjärta och fortsatte därpå långsamt och med någon svårighet formande orden: — Sex söner till hade jag. Sex... Den äldste var trettio år... och skulle ha gift sig i nästa... månad, Gud fröjde hans själ!... Vi bodde alla tillsammans och hade det så godt ihop. Jag... såg... dem falla som unga cedrar... som unga cedrar för sköflarens yxa... Mina sex söner... Så kände jag som ett slag på hjässan och sjönk tillsammans... kunde hvarken tala... eller röra mig. Vi hade... eld på härden, när olyckan inträffade. Jag hade nyss förut gjort upp eld för att... koka kaffe... åt sönerna... Flammor slog upp... och jag såg honom här, min yngste... som alltid... haft behof af hjälp... rusa bort i vild fasa... Jag visste inte... hvart i världen han tog vägen... om han

sprang döden i armarna... eller råkade... i onda mänskors våld... Men la madonna... santissima... har räddat honom... åt mig. Ave Maria!

Lilla Mica hade rest på hufvudet och spärrat upp sina svarta ögon: — Så glad hans mamma nu kan vara, sade hon.

Vid middagsrasten förde "mandarinen" signor Carlo med sig till Mariuccia. Han förklarade genast, att han ville adoptera henne och att de måste föra henne med sig till Scylla. Hon skulle inte få gå ett ovisst öde till mötes i Genua.

— Vill du bli min lilla flicka? frågade han.

Mariuccia såg upp på honom med sina stora ögon:

— Betalar du då för mig i skolan, signor? frågade hon allvarsamt.

Vid middagsbordet hade en ung läkare, som gick under namnet "grefven", han var nämligen hatare af allt hvad adelskap hette, slagit sig ned bredvid den tyske korrespondenten. Denne hade på förmiddagen suttit uppe på öfre däck, då "grefven" vid något tillfälle passerade förbi. Korrespondenten hade hejdat honom och bedt honom ge så många upplysningar som möjligt om alla ombordvarande sårade som friska. Om det var några särskildt anmärkningsvärda olycksfall, om många barn förlorat sina föräldrar, om alla voro utblottade i alla afseenden etc. etc. "Grefven" hade artigt förklarar, att de ombordvarande till största delen voro fullkomligt oskadda och att de i allmänhet befunno sig i särskildt tillfredsställande omständigheter. Många hade rikligt med banknoter under de torftiga kläderna, och de flesta familjemedlemmar hade som genom ett underverk blifvit räddade åt hvarandra. Det hade med ett ord sagdt varit riktigt trefliga olycksfall. Och korrespondenten hade tackat och antecknat.

"Grefven" rullade betänksamt några långa, slingrande "spaghetti" omkring sin gaffel och började därpå: — Dock glömde jag i morse att tala om en sak.

Korrespondenten spetsade öronen och blyertspennan, som han hade liggande bredvid sig på bordet.

— Jo, ni bör ju anteckna, att vi har rätt många smittosamma sjukdomar ombord.

— Gott, hvad säger ni! Den andre bleknade märkbart och lade ifrån sig pennan. — Ni riktigt mena svårare?

— Ja, vi har en fem fall svåra smittkoppor...

— Smittkoppor! Tysken slog ifrån sig med båda händerna, därmed äfven afvisande kyparen, som kom med "spaghettifatet". Man kunde då mista aptiten för mindre.

— Tyfus går också rätt mycket, fortsatte "grefven" orubbligt. — Och det är nog minst en tio småtingar, som dras med mässling. Ja, så trångt som här börjar bli ombord, blir det nog svårt att hindra, att sjukdomen griper omkring sig allt mer och mer.

Tysken satt alldeles tyst en lång stund. Fingrarna arbetade nervöst i det tätta skägget, och han lät köttfatet gå sig förbi. Så vände han sig med ens mot "grefven": — Tror ni jag kunna komma in till Reggio och därifrån upp på ett tåg?

— Komma upp på ett tåg! Kommunikatiönerna är ju alltjämt afbrutna. Dessutom är det ännu farligare i Reggio än här. Där kan man inte få en munfull frisk luft.

(Forts.)

Uppgif lifvidd (under armarne), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till Eder figur fullt tillförlitliga, moderna o. eleganta

Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Bluslif 40 öre, Kjolmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktmönster 1 kr. Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga.

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af likvid insändes till Mästersamulegatan 43, Stockholm

Iduns Mönsterafd.

Ivar Ellmén (hr Ivar Nilsson).

SOM EN af de mera produktionskraftiga bland våra yngre teaterförfattare har hr Ernst Didring gång efter annan skänkt vår dramatik arbeten af värde, arbeten, i hvilka hans ärliga och hängifna sträfvan att skildra människorna psykologiskt häntydt på ett djupt och starkt författar temperament. Men det fullständiga genombrottet har han gjort först nu med sitt skådespel "Högt spel", som föregående vecka hade sin premiär på Dramatiska teatern.

Fabeln i stycket är nog så originell. Författaren Gunnar Borg

älskar sin brors unga, förtjusande hustru Signe. Brodern befinner sig ute på jakt den afton, då stycket börjar. Gunnar, som afskyr att drifva omkring i skogarna för att jaga och för öfrigt fruktar, att lidelsen för svägerskan skulle kunna fresta honom att skicka brodern ett dödande skott, befinner sig hemma på herregården i den vackra höstkvällen, tillsammans med Signe, inför hvilken han på ett passionerad sätt lägger sina känslor i dagen. En vän till bröderna, ingenjör Ivar Ellmén, återkommer först från jakten och blir vittne till Gunnars kärleksutbrott gent emot Signe. Vid det de båda männen nu resonnera hit och dit visar sig plötsligt en elg på en klipphöjd borta i skogen. Gunnar får lust öfvertyga Ivar, att han kan skjuta, och faller elgen för ett välriktadt skott, sedan Ivar hjälpt honom att sikta. Djuret störtar i hafvet, som brusar nedanför klippan, men en af husets vänner, apotekaren, som hört skottet, kommer ut på trappan och vill veta hvem som sköt, ty enligt hans mening var föremålet på klippspetsen helt säkert en människa och ej något djur. Hvarken Gunnar eller Ivar svara något härpå, men den förra gripes af fasa vid tanken på att han kanske dödat sin bror.

Här kröker sig skådespelets linje, och på ett lika sinnrikt som om stor dramatisk gestaltningförmåga vittnande sätt håller författaren publiken i spänning inför de af dystra aningar och samvetskval mätade scener, som nu följa. Kvällen och natten gå, brodern kommer ej tillbaka. Som han är läkare och ofta blir bortkallad af sjukbud, skymtar ett ögonblick denna möjlighet som en räddning undan den ångest, hvilken hotar att tillintetgöra såväl Gunnar som Signe. Men antagandet saknar säker grund och den pinande ovissheten börjar på nytt. Först i dagningen, då de båda unga genomlidit de fruktansvärdaste själsmarter och brödernas far, den gamla häradshöfdingen, fått del af kärlekskonflikten samt från den försvifade Gunnar mottagit bekännelsen om dråpet på brodern, återkommer denne

ERNST DIDRING

efter att ha vakat vid en sjukbädd hela natten. Det visar sig nu vara Ivar, som hållit alla trådarna i sin hand, spelat det höga spelet för att väcka Gunnars sofvande plikt känsla och släcka hans lidelse för broderns hustru.

Att denna omvandling blir resultatet af kuren, därom är man dock ej rätt öfvertygad, sedan ridån fallit. Snarare ligger det antagandet nära att Gunnar, sedan han lugnat sig efter de våldsamma nervskakningarna, skall ge sin lidelse för Signe luft på nytt. Men frånsedt detta mindre verklighetssäkra drag, har stycket många förtjänster, är psykologiskt intressant, skickligt i fabuleringen och prägladt af en viss etisk styrka.

Borgström rande i hustnaiv, passio-krossad — allt uttryckt

med en konstnär-lighet, som endast hon förfogar öfver bland våra kvinnliga scenartister. Hr de Wahls Gunnar stod antagligen i öfverensstämmelse med författarens intentioner, och hr Nilsson i in-

genjörns svåra roll företedde erkännansvärda ansatser att göra figu-

ren verklighetstrogen. Den gamle häradshöfdingen hade af hr Palme gjorts till en sympatisk patriark, och hr Lavén var uppfriskande rolig i en biroll.

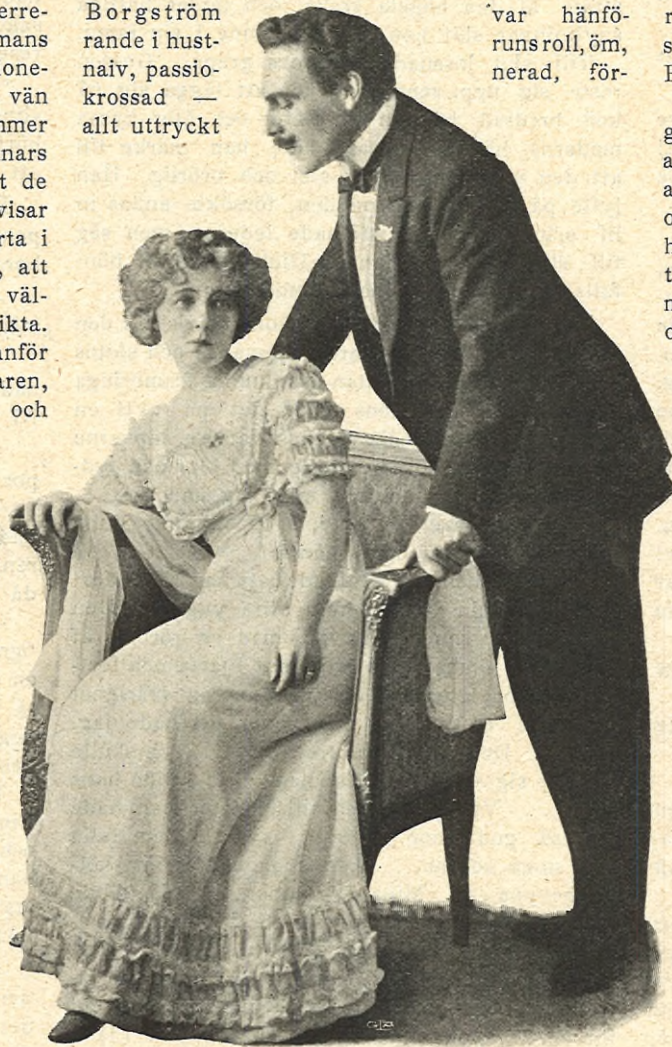
På Vasateatern går f. n. med god fart en ypperlig fransk fars af Hennequin, "20 dar i kurrän", munter från första till sista scenen, enspelad från så godt som all frivolitet och spelad med lysande humor af hrr Hedlund, Bäckström, Nyblom, Johansson m. fl.

Östermalmsteatern lever också under en gynnsam stjärna, som den här gången tagit form af en dansk folkkomedi, "Bröderna Hansen" af E. Höijer, där hr P. Fjelstrups flotta och fantasirika konst firar en triumf i en köpenhamnsk värdshusvärds roll. Författaren har tidigare introducerats hos stockholmspubliken med de båda komedierna "Familjen Jensen" och "Tant Cramers testamente", af hvilka den förra var en utmärkt skildring från det borgerliga Köpenhamn.

"Bröderna Hansen" är ett Hauptmannsdrama i fickformat, där arbetet och kapitalismen brottas med hvarandra. Konflikten ser till en början rätt hotfull ut, arbetarne vid fabriken strejka under verkställarens ledning, men ångra sig sedermera, affalla och gå tillbaka. Verkmästaren ensam, som på fullt allvar omfattar de socialdemokratiska idéerna, vänder föraktfullt de svikande kamraterna ryggen, för att strida för sin öfvertygelse på annat håll.

Styckets centrala egenskaper äro emellertid icke att söka i denna konflikt, utan fast mera i framställningen af den öl- och vindoftande miljön, som har värdshusvärden Ferdinand Hansen till flammande och dansande medelpunkt. Hr Fjelsrups sprudlande lynne, outtröttliga liffullhet, och träffsäkra karaktäriseringskonst, vare sig det gäller att belysa vännen Ferdinands hala skurknatur eller, då bistra omständigheter framkalla det, goda hjärtelag, skänker åskådaren en konstnjutning af hög rang. Bredvid en så vaken och fantasirik människoframställning kan en scenensemble af vanliga skådespelare lätt komma till korta. Här har dock

Häradshöfding Borg (hr Palme).

Signe och Gunnar Borg (fröken Borgström och hr de Wahl). Ur Ernst Didrings skådespel "Högt spel" på Dramatiska teatern. Ateljé Jäger foto.

Hvarje husmoder bör prenumerera på **Barngarderoben** Hvarje sömmerska likaså. 12 häften årligen.

Pris 15 kr holt år 3 kr.; halft år 1:60 kr. Lösnnummer 30 öre.

denna fara ganska lyckligt undvikits, ty teaterns egna artister — främst hrr Sandborg och Hagman samt fru Seelig-Sandberg utmärka sig på det hela taget för ett jämnt och godt spel.

En repris af Frans Hedbergs underhållande lustspel "Anna-Stina i Stockholm" förnöjer med rätta Folk-teaterns publiki dessa vårdagar.

På Kgl. teatern var kronprinsessan Margaretas

välgörenhetssoaré föremål för en stor publiktillslutning, liksom programmet genom sin omväxling af vokala och dramatiska nummer, utförda af några af våra bästa artister, väckte lifligt intresse.

På påskdagen gaf operan sin femte symfonikoncert, som uteslutande upptog Beethoven med nionde symfonien som huvudnummer. Det härliga verket erhöi en mönstergill tolkning af vårt hofkapell.

Konsertföreningens fjärde abonnemangskon-

E. Höijers komedi "Bröderna Hansen" på Östermalmsteatern. Tredje akten. Charlotte Svendsen (fru Wahlberg), Willy (hr Berglund), Ferdinand Hansen (hr Fjelstrup) och konsul Warren (hr Hagman). Ateljé Jæger foto.

sert ägde rum under medverkan af professor Henri Marteau, hvilkenspelade en violinkonsert af Brahms samt vidare lät höra sig i Berlioz' effektrika symfoni "Harold en Italie", där han utförde den obligata altviolinstämman. Samma förening anordnade några dagar senare en extra konsert med anledning af den utmärkte violinistens 25-års-jubileum som konstnär, hvilken murikafton blef en enda lång hyllning från den fullsatta och blomstersmyckade akademisalen

Till den exekverande kammarmusiken ha fröken Märtha Ohlsson samt hrr Sven Kjellström och Carl Lindhe bidragit med en kammarmusikafton upptagande verk af Handel, Brahms och Dvorak, och slutligen har en ung pianist, hr Gunnar Ahlberg, vid en konsert gifvit prof på en afsevärd pianistisk talang, stödd af ett liffullt musikertemperament.

ARIEL.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN

(ansv. af Elisabeth Ostmans Husmoderskurs i Stockholm.)

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 18—24 APRIL 1909.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; pannbiff med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te med hafrekäk. Middag: Kejsarsoppa; stekt hvitling med spenat; plommonspäckad svinkarré med ryska ärter och brynt potatis; apelsinkompott med vispad grädde.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; gratin på sill; kaffe eller te. Middag: Köttkroketter med champinjonsås; rödvins-soppa med skorpor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt skinka med förlorade ägg; mjölk; kaffe eller te (Plasmon-te). Middag: Vegetarisk juliennesoppa; stekt helgefandura med kaprissås och potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; omelett med fiskstufning (rester från tisdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Oxstek som vildt med brynt potatis och vinbärs-gelé; kokta katrinplommon med grädde.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt sill med grädde och lök samt potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärtor med fläsk; beignet-soufflé med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; ägg med ansjovis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kall oxstek som vildt (rester från onsdag) med potatiskroketter; saltgurka och lingon; kokt fruktpudding med grädde.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt bräckkorf med brynt potatis;

Finast i smak
och näringsrikast
äro

VÄRGÅRDA
(Kungl. Hofleverantör)

Hafregryn • Hafremjöl

PARETER.

— Vargårda —
Proten-hafremjöl!

mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärturpuré med stekt bröd; panerad fläsk med potatismos.

RECEPT:

Stekt hvitling (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. hvitling, 1 1/2 msk. salt, 1 tsk. ättika.

Till panering: 2 msk. hvetemjöl, 1 ägg, 1/2 kkp. stötta skorpor. Till stekning: 1/2 kg. flöttyr. Beredning: Hvitlingen rensas, sköljes väl och torkas. Fisken skäres i filer, ryggen samt skinet och alla småben borttagas. Filerna ingnidas med salt och ättikan och få ligga omkr. 1 tim. De torkas därefter med en fiskhandduk, doppas i mjöl, därefter i ägg och sist i de stötta skorpor. Flöttyrn upphettas i en långpanna tills den är rykande het, filerna läggas och kokas vackert bruna och spröda. Fisken bör serveras genast den är kokad, annars blir den seg.

Plommonspäckad svinkarré (för 6 pers.). 1 1/2 kg. karré med ben, 1/2 citron, 1/2 msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar, 1/4 tsk. ingefära, 1 hg. katrinplommon, 3 dcl. vatten, 1 msk. smör, 1/2 lit. buljong (1/2 lit. kokande vatten, 1/2 tsk. Liebigs köttextrakt [4 gr.], 1/2 tsk. salt). Sås: 1 msk. smör, 1 1/2 msk. mjöl, köttsky, 1 tsk. soja, salt, socker. Till garnering: 3 hg. katrinplommon, persilja.

Beredning: Det mesta fett borttagas på karrén och benet lossas till hälften med en spetsig knif. Den tvättas med en duk doppad i hett vatten, bultas lätt med en fuktig klubba och gnides med citronen, tills denna afgifvit all sin saft. Karrén ingnidas därefter väl med kryddorna. Katrinplommonen sköljas i ljumt vatten, förvällas i 3 dcl. kokande vatten, och spadet användes till spädning af steken. Plommonen urkärnas och skäras i

fyra delar; med dessa späckas karrén i täta rader sicksack. Smöret brynes i en stekgryta, karrén lägges med kött-sidan ned och brynes väl på alla sidor. Den spädes först med det heta plommonspadet och därefter med buljongen litet i sänder. Karrén får sakta steka med tätt slutet lock tills den är mör eller omkring 2 tim. under det den öses öfver hvar tionde minut. Den skäres och upplägges på benet, på varmt serveringsfat samt garneras med de kokta katrinplommonen och persilja. Köttskyn silas och skummas, och såsen beredes på vanligt sätt samt afsmakas med soja och kryddor.

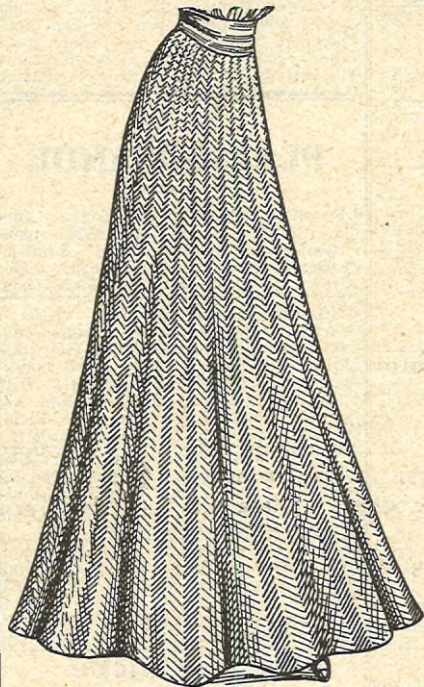
Apelsinkompott (för 6 pers.). 8 apelsiner, 70 gr. strösocker. Beredning: Apelsinerna skalas, skäras i skivor och alla kärnor borttagas noga. Apelsinskivorna läggas i en geléskål, hvarfals med sockret. Efter 2 tim. fransilas saften, som därefter får ett uppkok och hälls kall öfver apelsinskivorna. Apelsinkompott serveras med vispad grädde.

Köttkroketter (för 6 pers.). 1 lit. kokt eller stekt kött, 2 1/2 msk. smör (50 gr.) 4 msk. mjöl, 4 kkp. buljong, salt, hvitpeppar, 1 äggula. Till panering: 2 ägg, 2 kkp. stötta skorpor.

Till kokning: 1 kg. flöttyr. Beredning: Köttet skäres i fina tärningar. Smör och mjöl sammanfräses, buljongen påspädes och såsen får koka 10 min., köttet lägges och stufningen får ett uppkok, hvarefter den afsmakas med kryddorna och äggulan tillsättes. Massan utbreddes på ett flatt fat att kallna. Af köttmassan formas aflångt runda kroketter. De rullas i stötta skorpor, doppas i de uppvispade äggen, och rullas åter i stötta skorpor, hvarefter de få stå och stelna 1 tim. Flöttyrn upphettas och när en tunn blå rök stiger upp från ytan, nedläggs kroketterna och få koka gulbruna, då de upplägges på gräppapper att afrinna. De garneras med persilja och serveras med champinjonsås.

Champinjonsås (för 6 pers.). En 1/4 burk champinjoner, 2 msk. smör (40 gr.), 2 msk. mjöl, champinjonspad, 6 dcl. tunn grädde, salt, hvitpeppar, socker, 1 äggula.

Beredning: Champinjoner skäras i lagom stora bitar och fräses i smöret, tills det blir klart. De upptagas och smöret urklämmas väl, hvarefter smöret fräses med mjölet, och champinjonspadet samt grädden tillsätts. Såsen får därefter koka under rörning i 10 min. hvarefter den afsmakas med kryddorna och afredes med äggulan. Den får sedan endast sjuda och serveras i särskild sässkål.

Rödvinsoppa (för 6 pers.). 1/2 kkp. röda sagogryn, 2 lit. vatten, 1 1/2 —2 kkp. krossocker, skalet af 1/2 citron, 3 dcl. rödvin, 1 kkp. röd vinbärs-saft.

Beredning: Sagogrynen sköljas och påsätts i kokande vatten tillika med sockret och citronskalet. När grynen äro klara, tillsätts vinet och saften. Soppa serveras genast med skorpor eller biskvier.

Plasmon-te (för 6 pers.). 8 tsk. plasmon-te, 7 tekp. nykokande vatten. Beredning: Tekannen värmes med kokande vatten hvilket hälls bort. Teet lägges, nykokadt vatten påhälls och teet får stå och draga i 5 min. Plasmon-te är närande, emedan det innehåller mjölkens ägghvita och salter och det har en angenäm smak.

Stekt helgefandura (för 6 pers.). 1 1/2 kg. helgefandura, 2 tsk. ättika, 1 kkp. smör, salt, 3 lit. vatten. Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.), 2 msk. stötta skorpor, 3 kkp. vatten.

Beredning: Fisken skrapas sköljes väl, och den mörka sidan skällas med hett vatten. Den ingnidades därefter

"The Perfect",

à Kr. 19.50.

Halfärdig promenadkjol.

Dessutom nyinkommet lager af Klädnings-tyger, Promenaddräkts-tyger, Blustyger.

Mussliner och Lenoner.

Engelska, Franska och Österrikiska Bomulls-tyger och Perkaler.

Prover sändes franko på begäran.

Akt.-Bol. Nord. Komp.,
Stureplan, Stockholm.

med ättikan och får ligga i vattnet, tillsatt med saltet, omkr. 1 tim. Fisken tagas upp och klappas in i en fiskhandduk samt skäras på den sida, som skall ligga upp. En långpanna smörjes med 2 msk. af smöret, fisken lägges i och belägges med resten af smöret, fördeladt i små flockar samt bestros med de stötta skorpor. Den insättes i varm ugn och brynes väl, hvarefter den spädes med kokande vatten och öses öfver hvar tionde minut. Till stekningen åtgår omkr. 3/4 tim. Fisken upplägges på varmt fat och garneras med citronskivor och persiljan samt serveras med kaprissås.

Beignet-soufflé (för 6 pers.). 3 dcl. mjölk, 106 gr. smör, 2 tsk. socker, 106 gr. hvetemjöl, 3 ägg.

Beredning: Mjöl, smör och socker få koka upp, mjölet iröres varsam under full kokning, och massan arbetas tills den släpper pannan. Då den afsvalnat, tillsätts äggen, ett i sänder, under flitig rörning. Af massan formas små runda bullar, som läggas på väl rengjord och smord plåt och gräddas i ordinar ugnsvärme. De upplägges på varmt fat och serveras med sylt.

Det milda crémelika lödder som utmärker Florodol-Tvälen

utgör icke blott substanserna af de utsökta fettämnen utan därjämte balsamiskt-antiseptiska essenser af högsta betydelse för sundskönhet, hvarigenom huden blir sammetmjuk, smidig och vacker, hyn ren och klar, hals och händer hvita och mjuka. Högsta utmärkelse: Guldmedalj i Norrköping 1906.

TEKN. A.-BOL. FLORA, GEFLE.

SUNDSVALLS NSKILDA BANK

4 Fredsgatan, Stockholm.
Sparkasseränta 3 1/2 %.

Förvaringsfack,
årsbyra från 15 kr.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen. senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

Ledig lärarinnebefattning vid Malmbergets samskola

(realskolekurs) med undervisningskylidighet huvudsakligen i tyska och därjämte svenska eller historia på högsta och mellanstadiet. Kompetens: högre lärarinneseminarium eller däremot svarande utbildning. Begynnelselön 1,500 kr. och bidrag till pensionsafgift. Ansökningar böra sändas styrelsens ordförande före 20 april.

UNG fröken (svenska) med inga eller endast små anspråk på lön och villig undervisa i svenska språket, önskas som sällskapsdam i fam. i liten stad i Rhenprovinserna. Ansens som familjemedlem. Tillfälle att lära tyska språket. Svar till »Tyskland, Iduns exp.

Stadsjukskötersketjänsten

i Karlshamn kungöres härmed ledig till ansökan. Lön 600 kr. jämte ersättning vid tjänstgöring enligt fastställt taxa. Tjänsten tillträdes den 1 juli. Ansökningar, åtföljda af äldersbevis samt läkare- och tjänstgöringsintyg, insändas före den 1 maj till hälsovårdsnämndens ordförande.

Karlshamn den 29 mars 1909.
HÄLSOVÅRDSNÄMNDEN.

ALLVÄRLIG, ordentlig flicka får god plats d. 24 april i liten fam. (3 pers.). Vål kunnig och van i matlag., bakn. och öfriga i ett landhushåll förekomm. sysslor. Svar med lönepret. och rek. till kyrkoherde Lorell, Grillby station.

BILDAD flicka, ej under 30 år, med ordningsinne och behagligt sätt, sökes 1 juli af äldre sjuklig änkefru som hjälp och sällskap, att i tjänarinnas ställe deltaga i hushålls göromål. (Kokerska finnes.) De bästa rek. fordras. Svar med lönepret. m. m. till »Ankefru juli 1909, Allm. tidningsk. Gust. Ad. torg, Stockholm.

I köpmanshem i stad i Norrland, som husförest., att sköta hem, barn och tjänare, för bildad, hushållsven flicka, husmoder upptagen i affären. Nya Inack-Byrån, Brunkelbergsg. 3 B, Sthlm.

BÄTTRE, anspråklös, villig och barnkär flicka erhåller plats hos liten familj på landet i Dalarna. Skall räknas som medlem af familjen. Lön lämnas om så önskas. Svar »N. S.», Näs.

Plats å häradskrifvarekontor finnes för en bildad flicka som räknar säkert och är van vid skrifvgöromål. Ref. önskas. Sökanden bör kunna trifvas på landet i ett stilla hem. Svar till »Häradskrifvarekontoret», Kudby.

HUSHÅLLERSKA. Stadgå flicka, som vill åtaga sig att sköta ett snyggt ugkarshushåll, erh. 1 er lättskött plats den 24 april. Svar med nödiga upplysningar och löneanspråk samt foto. Sändes under adress »Tjänsteman. 1909», Borås p. r.

VÄRDINNEPLATS i prästhem i Södermanland finnes för bildad kvinna af god familj hos änkaneman utan barn. Sökande skall vara af godt lynne, huslig, kompetent att ordentligt sköta ett enkelt hem, frisk, anspråklös samt äfven något musikalisk. Svar med foto., uppgift å lönepret. och ålder samt ref. till »Prästhus I. S.», Iduns exp.

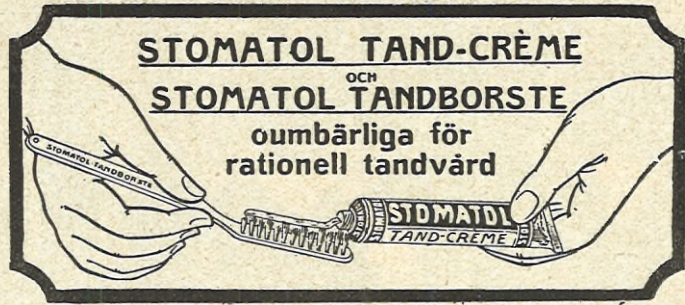
Barnkär, bättre, anspråklös flicka, pålitlig, ordentlig och van vid husliga sysslor erhåller god plats på landet i maj eller juni. att sköta en 3 1/2 års flicka. Önskligt att sökande är kunnig i barnvård och enkel sjukvård. Foto och svar med lönepret. och ref. till »Gödt hem», Landskrona p. r.

EN förmånlig plats i tjänstemannahem på landet finnes för en enkel och pålitlig bättre flicka, van vid husliga göromål. Svar till »Påsk», Sala p. r.

HUSA, van vid servering, snygg och proper erhåller plats första maj i 2 personers hushåll. Svar till Emil Holmberg, Grängesberg.

ANSPRÅKSLÖS, ordentlig och barnkär flicka får genast plats i liten familj på landet, att, mot fritt vivre biträda frun vid i hemmet förekomm. göromål. Svar till »M», Iduns exp.

SEMINARIEBILDAD erfaren lärarinna, villig att ensam sköta privat skola bestående af 10 elever fördelade på 2 event. 3 kl. erhåller plats vid hösttermin. början. Vidare medd. om bet. jämte lönepret. insändas märkt »Skola», Mariefred p. r.

MOT fritt vivre önskas till 1 maj en bättre, anspråklös flicka ej under 25 å 30 år, till en prästfamilj på landet, bestående af 2 gamla. Måste vara kunnig i alla ett hems göromål. Jungfru finnes. Svar till »Familjemedlem», Norrtelge p. r.

I godt hem på landet, närheten af Göteborg, får bildad flicka, kunnig i matlagning, plats. Nya Inack-Byrån, Brunkelbergsg. 3 B, Sthlm.

I köpmanshem i Stockholm får barnfröken plats 15 maj, för tillsyn af tvänne barn. Nya Inack-Byrån, Brunkelbergsg. 3 B, Sthlm.

I läkarehem i Dalarna, liflig trakt, får bildad flicka, kunnig i matl. plats, som sällskap och hjälp. Nya Inack-Byrån, Brunkelbergsg. 3 B, Sthlm.

HUSJUNGFRU, kunnig i servering och städning, ordentlig och pålitlig, med proper yttre får plats 1 maj. Lön 20 i mån. Svar inom 4 dagar under adr. »M. L.», Eskilstuna p. r.

BILDAD, anspråklös, pålitlig och framför allt barnkär flicka, ej under 20 år, kunnig i sömnad, får plats 1 maj att sköta en liten 2 års flicka samt för öfrigt hjälpa till i hemmet. Den som förut skött barn har företräde. Svar med betyg, foto. jämte uppgift å lönepret. och ålder sändes till »Disponentfamilj», Göta station.

MOT fritt vivre erhåller ung flicka plats som hjälp och sällskap. Svar till »Familjemedlem A. S.», Iduns exp.

BÄTTRE flicka, kunnig i trädgårdsskötsel, erhåller plats genast att sköta mindre herrgårdsträdgård. Svar till »R. E.», Vångaby p. r.

Å Lisakulla Hvilo hem

få tvänne flickor plats, den ena att förestå köket, den andra städning, uppskärning, diskning m. m. Tvänne goda vänner, som vilja följas af ha företräde. Tillskrif fr. Elisabeth Ericson, Sätla.

PLATSSÖKANDE

EN anspråklös 23 års flicka, kunnig i enkla matlagning söker plats i familj där jungfru finnes. Familjemedlem. Närmare upplysningar under adress fröken E. Hartzell, Eskilstuna.

UNG engelska som önskar vistas i Sverige under våren och sommaren, söker god familj i Stockholm eller dess närhet, där hon i utbyte mot undervisning i engelska kan erhålla fritt vivre och på samma gång lära sig svenska språket. Svar till Miss Field, Howell's College, Llandaff, Cardiff.

UNG flicka som genomgått Högre Elementarläroverk önskar komma i god familj för att deltaga i och lära hushåll. Är villig att betala något. Svar till »17-åring», Iduns exp.

ENKEL bildad flicka, kunnig i enkla och finare matlag., bakning, sömn., med förmåga att göra ett hem trell. önskar plats 1 maj som värddinna. Barnkär, sparsam, ordentl. Goda ref. o. betyg. Svar »Plikttrogen W.», Iduns exp.

Bättre flicka

önskar, såsom hjälp och sällskap, medfölja till badort. Svar till »Sommar 1909», Sala p. r.

ENGLISH. Young Lady of good family, who has spent much time in England, desires situation for the summer months in a Gentlemans family, where she can teach and converse in English. Apply to Mrs Möller, 49 Stockholmsgade, Copenhagen. Ø.

24 ÅRS FLICKA från landsorten önskar plats nu i vår i bättre, helst troende familj, att vara husmoder behjälplig i inom hemmet förefallande göromål. Vid lön fästes ej så stort afseende men önskar anses som familjemedlem. Betyg och rekom. finnes. Svar till »24 år», Karlskoga p. r.

TYSKTALANDE, resvan, ung lärarinna önskar under sommaren medfölja familj eller ensam dam som sällskap och hjälp på resa i Tyskland. Svar till »Mix.», Iduns exp. f. v. b.

EN 23-årig anspråklös hushållsven flicka från bildadt hem önskar plats i vänligt hem på landet. Lön 15 kr. pr mån. Svar till »Medlem af familjen», Iduns exp.

BARNKÄR lärarinna önskar under ferierna (juni-aug.) plats i familj för att lära nybörjare läsa. Äfven villig deltaga i husliga sysslor. Svar till »Lärarinna», Iduns exp. f. v. b.

HUSFÖRESTÄNDARINNEPLATS önskas af en 30 års glad och huslig bättre flicka. Är kunnig i allt som hör till ett hems skötande, kläd- och linnesöm samt sjukvård m. m. Svar till Helen Andersson, Grafgården 57, Mjölby.

SPRÅKKUNNIG (eng. o. franska) ung dam söker plats som massös, sällskap och hjälp i familj eller hos ensam dam. Upplys. hos Friherrinnan Armfelt, Jungfrug. 23 a I, Sthlm.

FLICKA, som genomgått 8 kl. läroverk, önskar i början af juni plats i bildad familj, helst på landet, att undervisa mindre barn eller som hjälp och sällskap i hemmet. Är något van i hushåll och klädsöm. Svar till »Lisa», Sv. Telegrambyrån, Norrköping.

EN 28-årig bättre flicka, kunnig i enkel och fin matlag. samt för öfrigt allt hvad som förekommer inom hemmet, önskar plats som värddinna hos treflig ungherre, helst å bruk eller i stad. Pina ref. finnes. Svar till »Mimos», under adr. S. Gumalii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

PLATS önskas, nu eller till våren, af bättre, anspråklös flicka, som husmoders hjälp och sällskap. Genomgått kurs i matlag., handarbete och sömnad. Innehaft dylik plats. Svar till »Våren 1909», Örebro p. r.

ENKEL, anspråklös flicka önskar plats som hushållerska till enkelt men snyggt hem där husmoder saknas, helst hos troende. Kunnig i matl., glanstyknig m. m., äfven sömnad. Svar till Fru A. Pettersson, Artillerig. 32 3 tr., Sthlm.

NORDTYSK DAM, engelsk- o. svensk-talande, önskar från juni plats i fam., där större barn finnes. Svar Frk. E. Pape, Moltkestr. 24, Detmold, Tyskl.

20-ÅRIG bildad flicka, kunnig i matlag. m. m. önskar plats. Goda betyg. Svar märkt »Smäländska», Grimsöf.

PLATS i april sökes af fullt bildad flicka, kunnig i matl., bak, slakt, sömnad och dylikt. Sökande har goda betyg från föregående platser. Svar till »T. H.», Helsingborg p. r.

UNG värmländska önskar som hjälp och sällskap medfölja äldre herre eller dam på längre utrikes resa. Små pret. Tacksam för svar under adr. »Sommar 1909», Göteborg 2 p. r.

HUSHÅLLSVAN, bildad flicka, kunnig i matlagning, bakning, sömnad m. m. söker plats. Svar »Duglig - Arbetsam», Sv. Telegrambyråns Annonsafd., Stockholm.

Plats att förestå bättre hushåll

där husmoder saknas, önskas i vår eller i höst af praktiskt erfaren smäländska, helst på landet. Vid lön fästes mindre afseende. mera vid ett vänligt bemötande. Svar till »Smäländska», Östg. Corresp. kontor, Linköping.

Mot fritt vivre

söker 29-årig bildad fru plats som husföreständarinna eller sällskap samt såsom hjälp i hemmet, helst på landet, under förutsättning att hennes lilla 3 1/2 års gosse kan få följa med. Vidare genom korrespondens. Svar till »E. T.», Svenska Telegrambyråns Annonsafdeln.

ENKEL och ordentlig flicka önskar 24 april eller 1 maj plats i bättre familj där tillfälle gifves att grundligt lära matlagning. Villig vara behjälplig med förekommade göromål. Svar till »Arbetslust», Moheda p. r.

BILDAD flicka önskar plats som värddinna eller som hjälp och sällskap å den herre eller dam. Utm. rek. från flerårig plats. Svar till »Ensam», Kiosken Viktoriagatan, Göteborg.

UNG sem.-bildad lärarinna önskar under sommaren läsa med barn i den förstaskolåldern. Svar till »A. B.», Eadsbo.

FÖR adertonårig flicka önskas god inackordering i bättre familj där jämväl handledning i ett hems skötsel kan erhållas. Tillfälle till utbildning i språk och musik önskvärd. Svar till »Inackordering I.», Iduns exp.

PENSIONAT. Anvisning på pensionat vid västkusten - ej »matställe» eller hotell - med relativt fast och absolut förstklassig publik önskas för eventuell sommarvistelse. Svar till »Sommar 1909», Iduns exp.

Person

som önskar hvila o. stillhet, erhåller god inack. i mellersta Sverige. Botmot ägghvia, sockersjuka och nevrasteni kan meddelas. Förfrågn. ställas till »Ignotus», Jönköping p. r.

Åsgårds skolkoloni i Jämtland,

praktisk ntbildningsanstalt för gossar i åldern 13-17 år.

Nytt arbetsår för årselever börjar den 16 Juli.

(Sommarelever mottagas 16 Juni-15 Augusti).

Förbindelser mellan Stockholm (eller södra Sverige i allmänhet) och Åsgård är snabb, bekväm och billig.

Begär prospekt från koloniens rektor.

Grefve **Robert Mörner.**

Adress: Birka, **Täng**, (Jämtland).

Hem och skola på landet.

I Forsmüllans skolhem, beläget i naturkön triakt, finnes till höstterminen plats för några flickor som läsa 4:e och 5:e klassens kurs (enligt flickkolon). Undervisning gifves i praktiskt arbete utom och inom hus. Skolkök. Goda musiklektioner erhållas. Ref. och prospekt på begäran. Miriam Malmström, Forsmullen pr Klippan (Skåne).

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets

ställning den 31 Mars 1909.

Tillgångar:		Skulder:	
Kassabehållning	1,284,303: 37	Aktiekapital	12,687,500: —
Obligationer	2,941,383: —	Reservfond	3,000,000: —
Fastigheter & inventarier	4,730,345: 36	Dispositionsfond	636,958: 67
Reverser med hypotek af diverse	36,763,159: 80	Depositions-, Kapital- och Sparkasseräkningar	60,211,651: 92
Vexlar	25,835,699: 44	Upp- & Afskrifts- och Kontokuranträkningar	5,950,280: 92
Kredit- och Kontokuranträkningar	14,383,204: 47	Postremissvexlaräkning	1,418,040: 73
Hos inhemska banker	659,513: 86	Till inhemska banker	1,297,070: 47
» utländska banker	426,497: 60	» utländska banker	2,010,754: 07
Å andra räkningar	1,137,176: 20	Å andra räkningar	945,026: 32
Kronor 88,157,283: 10		Kronor 88,157,283: 10	

PARIS. Famille française reçoit quelques pensionnaires désirant apprendre le français. Hautes références en Suède. M:mes Lehman, 10 rue Scheffer.

God och billig inackordering hos Fru Helmer Key—Åberg Tranås.

ENGLAND. Mrs Galt mottager i sitt hem i början af maj en ung dam, som önskar lära engelska. Moderat pris. Utm. svenska rek. Adress: 7 Twyford Crescent, Acton Hill, London W.

UNG landbrukardotter, som genomgått elementarläroverk, önskar komma till prästgård eller större gård, att lära hushåll. Svar med prisuppgift till »Familjemedlem 1909», Landskrona p. r.

Summer Holiday Engagement.

Miss E. G. Wackrill proposes to accompany from 1 to 3 or 4 ladies as companion and guide on a tour in any part of the British Islands, or on a visit to London. Miss Wackrill, Gref-Turegatan 51, 1 tr., Stockholm. Owing to alternative arrangements, and answer before the end of this month is desired.

INACKORDERING önskas öfver sommaren, på större herrgård i naturkön trakt, för en 13-årig flicka där jämn-årig dotter finnes. Helst där franska språket talas och där tillfälle till sport (ridning), bad gifves. Svar märkt »Herrgårds», Allm. Tidningsk. Gust. Ad. torg, Stockholm.

Jerfsö-Baden

öppnas den 1 juni och rekommenderas på grund af sin friska och oxonrika luft, sitt stilla landtlig och härliga läge. Prospekt och upplysningar lämnas af Ol Persson, Berga Jerfsö.

STJERNFORS Pensionat och Hvilo hem. Utmärkt rekreatjonsort alla årstider. Hög stärkande luft, skogrik bergslagsnatur. Prosp. Sv. Turistför. eller adr. Koppberg Riks 36 II.

HUSHÅLLSKURS. Unga flickor, som önska utbilda sig i matlag., bakning, konservering och hvad som hör till ett hems skötande, kunna få god inackordering i bildadt hem där ungdom finnes. Pris 60 kr. Svar till »Skåne I:sta maj», Iduns exp.

Malens Hafsbad, Furu hem.

I nyinredd villa invid skogsbyrnet - omkring 4 minuters väj från havet - emottagas inackorderingar. Godt bord. Ljus, glada rum, där af flera med balkong. Pris: pr månad 110-125 kr., pr vecka 28-32 kr. Billigare med deladt rum. Äfven utländingar mottagas. Fröken Bertha Andersson, adress: Båstad till den 15 april, därefter Furu hem, Malen.

I Hushållsskolan å Kneippbaden emottages elever under nästa kurs 15 April-15 Juni, äfven pr mån. Begär prospekt. Adr. Villa Hult, Kneippbaden.

OBS! Lämpligt som rekreation.

Honung

till salu hos C. A. Wallin, Irsta kyrkby, Västerås. Rikstelefon.

Prenumerera på Idun!

Ras-Kaniner

af bästa existerande slag. Blå Beveren och stora Silfverkaninen till salu. Djuren äro från Gudsägare N. Juncker, Rottrup

Gård, Danmark, Skandinaviens största och mest framgångsrika kaninstuteri, hvilket af undertecknad öfvertagits. Stuteriet har blifvit tillerkändt öfver 100 Guld- och Silfvermedaljer.

Blir erbjudes således ett enastående tillfälle att skaffa sig en verkligt god stam. Bok om »kaninötsel» 60 öre. 2 dagars kurser i rationell kaninötsel gifvas vid

Thyra Brandelius Kanin-Stuteri,

Rosta Gård - Örebro. Riks 329.

Kurs i Klädsömnad.

Grundlig undervisning. Elever mottagas dagligen 11-3. Upplys. Fredrika-Bremerförbundets byrå samt i skolans lokal. Prospekt på begäran. Skepparegatan 17.

Allm. 224 53. Selma Wahlgren.